Justerad enligt kommunfullmäktiges
beslut 2010-11-18

Strategi- och budgetplan 2011

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Förord

1. Sammanfattning och förslag till beslut 5

2. Vision 9

3. Grundläggande förhållningssätt 10

4. Strategiska utvecklingsområden 11

5. Omvärldsanalys 13

6. Kommungemensamma mål 23

7. Verksamhetsplaner 24

Kommunstyrelsen och byggnadsnämnden 24
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden 32
Kultur- och fritidsnämnden 38
Barn- och utbildningsnämnden 41
Socialnämnden 51

Bilagor

Bilaga 1 Driftbudget
Bilaga 2 Finansförvaltning
Bilaga 3 Resultaträkning
Bilaga 4 Balansräkning och finansieringsanalys
Bilaga 5 KELP 2011-2013 (redovisas separat)

Förord

Den svenska ekonomin är stark. Konjunkturen pekar uppåt och det finns förutsättningar för växande skatteintäkter i Tyresö. Vi kan dock inte helt blåsa faran över efter finanskrisen. Misskötta ekonomier i omvärlden innebär en risk även för oss varför en viss försiktighet är påkallad. Det är viktigare än någonsin att vara ansvarsfull och tänka långsiktig för att över tid ha en uthållig ekonomi och kunna genomföra nya satsningar för Tyresöbornas bästa.

Vi lägger här fram en budget för 2011 som betyder förstärkningar inom flera områden samtidigt som en acceptabel resultatnivå uppnås. Vi är tydliga med att vi ska göra allt för att under kommande år kunna genomföra nya ambitionshöjningar i välfärdens kärna – skolan, förskolan, hemtjänsten och äldreomsorgen.

Den föreslagna budgeten innehåller totalt sett ökade ramar med 75 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppräkning med 4,3 %. Budgeten tar hänsyn till demografiska förändringar liksom till de kostnader som uppstår till följd av färdigställda investeringar och till en allmän pris- och löneökning på 2 %. I budgeten ingår extra statsbidrag på 9 miljoner kronor för 2011.

Utöver dessa förändringar har budgeten förstärkts för att möjliggöra kvalitetsförstärkningar inom olika verksamheter.

I Barn- och Utbildningsförvaltningen genomförs en ny resursförstärkning till barn i behov av särskilt stöd. Förvaltningen får medel till den satsning som vi döpt till det kommunala lärarlyftet. Satsningen har som mål att stärka undervisningskvaliteten och därmed måluppfyllelsen i grundskolan genom kompetenshöjande och stödjande insatser för lärare. Det kommunala lärarlyftet kommer att bidra till att öka andelen behöriga lärare i kommunen.

Vid sidan om detta fortsätter det medvetna kunskapsarbetet. Arbetet med den framgångsrika återvändarskolan liksom den populära premieskolan och Tyresö Vetenskapliga Akademi med mera fortsätter.

Grundskolans kvalitet gynnas av statliga satsningar på sommarskola, statligt lärarlyft, ny satsning på naturvetenskap-matematik-teknik, fortsatta läsa-skriva-räkna insatser och kultursatsningen skapande skola. Elevhälsan stärks också med nya resurser.

Omställningen av kommunens skolkök till tillagningskök med lokalt lagad klimatsmart mat fortsätter. Hittills har satsningen varit minst sagt succéartad.

Gymnasie- och Arbetsmarknadsnämnden får ett tillskott för att kunna anpassa elevpengen i Tyresö Gymnasium till den nya gemensamma prislistan som införs den 1 januari 2011 i regionen. Detta innebär en klar förstärkning av det egna gymnasiet vilket bör öka dess attraktivitet. Vi kommer att kunna erbjuda alla gymnasieelever busskort vilket innebär en ytterligare förbättring för unga i gymnasieåldern jämfört med nuläget.

Socialförvaltningen får utöver uppräkningar och demografisk kompensation ytterligare medel till anhörigstödet. Anhörigstöd är en viktig verksamhet som därmed får förbättrade möjligheter. Medel skjuts till för att täcka den snabbare volymökningen inom hemtjänst och äldreomsorg. Ett nytt äldreboende och flera omsorgsboenden planeras och kommer att byggas under mandatperioden i kommunal eller annan regi.

I äldreomsorgen kommer kommunen att få ta del av statliga pengar för kompetensutveckling för personalen inom ramen för ett omsorgslyft. Den positiva trenden när det gäller brukarnas betyg på vår äldreomsorg och hemtjänst har därmed goda förutsättningar att fortsätta. Maten för våra äldre kommer att få ett rejält lyft med den nya restaurangen som byggs i anslutning till Björkbacken och det nya trygghetsboendet.

Vi ser nu att kostnaderna för försörjningsstöd sjunker. Detta är en trend vi arbetar för att förstärka. Utanförskap och arbetslöshet bekämpas i Tyresö på bred front genom bland annat framgångsrikt arbete av kommunens Arbetscentrum. Viktiga projekt som Matchning Södertörn och KomAn bidrar positivt till att människor som står långt från arbetsmarknaden får väsentligt förbättrade möjligheter till arbete, sysselsättning eller studier.

Vi har inlett satsningen ”Ung i Tyresö” där vi gör allvar av vårt löfte om nolltolerans mot ungdomsarbetslöshet. Alla mellan 18 och 24 år som saknar sysselsättning ska få hjälp ut i arbete, praktik eller studier inom 30 dagar. Vi ser framför oss en fortsatt positiv utveckling på arbetsmarknaden med sjunkande arbetslöshet och sjunkande kostnader för försörjningsstöd.

Vi kommer under 2011 fortsätta arbeta brett med att göra Tyresö till en grönare kommun. Genom medel i vårt investeringsprogram satsar vi på energieffektivisering och nya åtgärder för att nå målen i kommunens klimatstrategi. Vi höjer vår målsättning för ekologiska livsmedel och räknar med att minst kunna nå upp till andelen 25 % 2012.

Vid sidan om 2011 års satsningar har vi en tydlig ambition att genomföra ytterligare kvalitetsförstärkningar i välfärdens kärna - skolan, förskolan, hemtjänsten och äldreomsorgen - under mandatperioden. Vi ska fortsätta utveckla Tyresö till en av regionens mest attraktiva kommuner vilket ställer höga krav på den verksamhet som bedrivs. Tyresö har dessutom ett stort behov av investeringar vilket leder till högre driftkostnader. En stark konjunktur som ger ökade skatteintäkter kan delvis täcka detta men det vore inte ansvarsfullt att enbart förlita sig på det. Att statsbidragen som staten ger kommande år ligger minst 5 miljarder kronor högre än de gjorde före 2010 är naturligtvis positivt.

Vi tar därför initiativ och ger kommunens alla förvaltningar ett tydligt uppdrag att genom ett brett arbete föreslå åtgärder som säkrar en långsiktigt uthållig ekonomi, täcker kostnaden för tillkommande investeringar och möjliggör ett utökat fastighetsunderhåll och kvalitets- och ambitionshöjningar inom skola och omsorg. Vi har en period bakom oss med goda år och överskott väl över det egna målet på 2 % det vill vi uppnå även kommande år. Vi ser det därför som nödvändigt att noggrant vända på alla stenar och se över både intäkter och kostnader. Leder detta till effektiviseringar och besparingar eller intäktsökningar som motsvarar någon eller några procent av kommunens totala budget ger det oss goda förutsättningar att ta ett långsiktigt ansvar för såväl ekonomin som kvaliteten i välfärden.

Moderaterna Folkpartiet Liberalerna Kristdemokraterna Centerpartiet

1. Sammanfattning och förslag till beslut

Tyresö kommuns ekonomiska utveckling
Intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämningssystem beräknas öka med 16,5 miljoner kronor från 2010 till 2011. Härav står den av regeringen föreslagna tillfälliga höjningen av statsbidrag 2011 för nio miljoner. Den prognos över kommunens intäkter som redovisas i tabellen nedan är baserad på den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting, en prognos över utfallet i den mellankommunala kostnadsutjämningen och nämnda förslag från regeringen.

Skatteintäkternas utveckling

(miljoner kr)	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Egna skatteintäkter	1 589,6	1 628,5	1 676,0	1 685,7	1 756,0	1 833,0
Utjämning och statsbidrag	104,6	103,1	169,5	176,0	161,0	161,0
Summa	1 694,2	1 731,6	1 845,5	1 861,7	1 917,0	1 994,0
Procentuell förändring	5,8	2,2	6,6	0,9	3,0	4,0
Procentuell förändring/invånare	4,3	1,6	5,8	0,2	1,8	2,8

Vid beräkningen av nämndernas anslag för 2011 har utgångspunkten varit 2010 års budget. Medel har därutöver beräknats för kostnadsförändringar till följd av förändrat antal barn och elever i förskolor, grundskolor och gymnasieskola samt för ett ökat antal äldre i befolkningen (+6,5 mkr). Därutöver har medel tillskjutits för ökade kapitaltjänst- och driftkostnader för tillkommande lokaler och anläggningar samt för höjda internhyror (+6,9 mkr). För att täcka kostnaderna för ökade priser och löner har en generell uppräkning av anslagen gjorts med två procent (+35,1 mkr). Slutligen har budgetramarna justerats med hänsyn till att dels personalomkostnaderna minskar med 1,37 procent genom sänkta premier för avtalsförsäkringar, dels internräntan höjs med 0,3 procent 2011 (-10,2 mkr).

Förutom dessa gemensamma beräkningsförutsättningar har specifikt för de olika nämnderna följande hänsyn tagits

- I kommunstyrelsens ram har hänsyn tagits till lägre överskott inom vatten och avlopp samt renhållning (+1,5 mkr), att räddningstjänstens kostnader ökar (+0,5 mkr), att ett underskott uppstår i centralkökets verksamhet i takt med att underlaget från skolorna försvinner (+3,0 mkr) och att intäkten från staten för drog- och brottsförebyggande arbete upphör (+0,1 mkr)

- I barn- och utbildningsnämndens ram förutsätts att resultatenheterna inte har det överskott som finns inräknat i budget 2010 (+4,8 mkr). Hänsyn har även tagits till att reglerna för maxtaxa i förskolan inte ger förvaltningen möjlighet att öka intäkterna (+0,3 mkr) samt till helårseffekten av att allmän förskola införts för 3-åringar (+1,0 mkr). Dessutom ökas anslaget för barn i behov av särskilt stöd (+1,0 mkr).

- i socialnämndens ram har medel beräknats för ett nytt LSS-gruppboende i Strand (+5,5 mkr), ombyggnation av Hästskon för att få fler platser för dubbeldiagnoser (+1,8 mkr), samt ökade insatser för daglig verksamhet enligt LSS (+0,8 mkr). Vidare har 0,7 miljoner beräknats för anhörigstöd (som socialnämnden tidigare har fått som statsbidrag efter ansökan)

Med utgångspunkt från de på detta vis beräknade budgetramarna för 2011 har en framskrivning av kommunens ekonomi för åren 2012 och 2013 gjorts. I denna har hänsyn tagits till de demografiska förändringar, till effekterna på driftbudgeten av pågående och beslutade investeringar och till vissa kända yttre förhållanden som påverkar förutsättningarna för kommunens verksamheter. Pris- och löneutvecklingen har schablonmässigt beräknats till två procent per år. Avsikten med framskrivningen är att visa hur kommunens ekonomi utvecklas om 2011 års verksamhet bedrivs med oförändrad ambitionsnivå under de kommande åren. Vid framskrivningen har förutsatts att underhållet av kommunens verksamhetslokaler måste utökas med 15 miljoner per år, vilket i viss mening kan ses som en ambitionshöjning men lika gärna som en nödvändighet för att vidmakthålla nuvarande funktion hos lokalerna. Resultatet av framskrivningen framgår av tabellen nedan.

Framskrivning enligt KELP 2011-2013

	2011	**2012**	**2013**
Intäkter från skatter och utjämningssystem	1 861,7	1 917,0	1 994,0
Räntenetto och finansförvaltning	-8,1	-8,4	-13,4
Nämndernas nettokostnader	-1 812,0	-1 902,0	-1 989,3
Resultat	**41,6**	**6,6**	**-8,7**

Av tabellen framgår klart att det med de beskrivna förutsättningarna går att för 2011 uppnå ett resultat som något överträffar kommunens finansiella mål på ca 40 miljoner för att upprätthålla en långsiktigt god hushållning. Däremot kommer det att med angivna förutsättningar saknas ca 31 miljoner år 2012 och ca 47 miljoner år 2013 för att uppfylla det finansiella målet. Detta samtidigt som det finns många angelägna önskemål och behov av tillskott för ytterligare insatser och utökad kvalitet och service inom många verksamhetsområden.

De överväganden om budget 2011 som har skett i det avslutande beredningsskedet har därför tagit sin utgångspunkt i att utnyttja den respit som finns under 2011 för att genomföra sådana åtgärder som bidrar till att upprätthålla en god kvalitet i verksamheterna långsiktigt utan att för den skull höja kostnadsnivån. Mot den bakgrunden föreslås har följande insatser inkluderats som tillfälliga insatser i budgetförslaget för 2011 i tillägg till det som har beskrivits ovan:

- 6,0 miljoner anslås för att höja undervisningskvaliteten i grundskolorna genom kompetensutvecklande eller stödjande åtgärder för lärare eller för karriärutveckling. Det kan bl a bli fråga om att lärare i en del fall fyller vakanser som uppstår i andra verksamheter i kommunens organisation. Arbetet kommer därför att bedrivas i samråd med kommunstyrelseförvaltningen. Medlen har tills vidare tagits upp under kommunledningens ansvar.

- 3,5 miljoner anslås till gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden för att anpassa eleversättningen inom kommunens eget gymnasium till den gemensamma prislista som fr o m årsskiftet gäller för flertalet gymnasier i Stockholms län. Nämnden får i uppdrag att under 2011 utreda vilka åtgärder som kan vidtas inom nämndens hela ansvarsområde för att omdisponera medel så att denna ersättningsnivå kan upprätthållas även efter 2011

- 6,0 miljoner anslås till socialnämnden för att under 2011 täcka kostnader för den volymökning som skett inom äldreomsorgen utöver vad som beaktats i resurstilldelningsmodellen. Nämnden får i uppdrag att under 2011 utreda vilka åtgärder

som kan vidtas inom nämndens hela ansvarsområde för att omdisponera medel så att insatserna kan finansieras även efter 2011

Efter att dessa åtgärder har lagts in i 2011 års budgetförslag blir nämndernas ramökning sammantaget 74,8 miljoner kronor eller 4,3 procent jämfört med ursprunglig budget 2010.

Det budgeterade överskottet är 26,1 miljoner, dvs ca 14 miljoner lägre än det finansiella målet. Med tanke på kommunens jämförelsevis låga soliditet och de ekonomiska utmaningar som ligger bortom 2011 är det otillfredsställande, men ändå motiverat av att syftet är att därigenom komma i en position som minskar de framtida svårigheterna.

Förutom de kvalitetsförbättringar som kan uppnås med de medel som skjuts till i driftbudgeten beräknas ytterligare medel komma bl a utbildningen till del under 2011 genom de olika statliga satsningar i form av riktade statsbidrag som aviseras i regeringens budgetproposition. Det gäller t ex fortsatta stimulansbidrag för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna, sommarskola för grundskole- och gymnasieelever som inte nått målen under läsåret, den förlängda satsningen på matematik, naturvetenskap och teknik samt den utbyggda satsningen på ”skapande skola” så att den omfattar även årskurserna 1-3.

I budgetpropositionen aviseras för äldreomsorgens del även bl a ett omvårdnadslyft i form av en särskild utbildningssatsning för äldreomsorgens medarbetare.

I de följande avsnitten i strategi- och budgetplanen redovisas kommunens vision, grundläggande förhållningssätt och strategiska utvecklingsområden (avsnitten 2-4). Avsnitt 5 innehåller en omvärldsanalys som tar upp förhållanden och tendenser i omvärlden med som har eller kan få betydelse för kommunens verksamhet. I avsnitt 6 redovisas kommunövergripande mål och arbete. I avsnitt 7 redovisas verksamhetsplaner för de olika nämnderna. Nämndernas redogörelser är i huvudsak disponerade på ett enhetligt sätt under följande rubriker:

- Syfte
- Strategier
- Mål
- Nyckeltal
- Verksamhetsförändringar
- Budget

Dessutom redovisas gällande kvalitetsgarantier inom nämndens ansvarsområde.

I bilagorna 1-4 redovisas driftbudgetförslaget på anslagsnivå, samt resultat- och balansräkning samt en finansieringsanalys.

Bilaga 5 innehåller en framskrivning för åren 2012 och 2013 (KELP 2011-2013). Framskrivningen baseras på senast tillgängliga prognos över intäkter från skatter och utjämningssystem, gällande befolkningsprognos, antagande om två procents årlig generell pris- och löneutveckling, beslutade investeringar och i övrigt oförändrad ambitionsnivå i verksamheterna. En bedömd nödvändig ökning av underhållsinsatserna i kommunens verksamhetslokaler motsvarande 15 miljoner för vart och ett av åren 2012 och 2013 har dock lagts in. Med dessa förutsättningar pekar framskrivningen på att resultaten 2012 och 2013 blir +6,6 miljoner respektive –8,7 miljoner.

Det innebär att det kommer att ställas stora krav på kostnadsminskningar och eller omprioriteringar i verksamheterna för att nå upp till den resultatnivå på ca 40 miljoner kronor som motsvarar det beslutade finansiellt målet (som krävs för en långsiktigt god hushållning).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2011 till 19,48 per skattekrona
2. fastställa de kommungemensamma mål som föreslås i avsnitt 6
3. fastställa mål som föreslås för nämndernas verksamheter i avsnitt 7
4. fastställa driftbudget för 2011 enligt bilagorna 1 och 2
5. fastställa resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för 2011 enligt bilaga 3 och 4
6. godkänna att nämnder och styrelser under budgetåret får besluta om smärre omfördelningar mellan sina anslag om det krävs för att inte överskrida sin samlade budget eller för att förbättra måluppfyllelsen
7. godkänna förslaget till KELP för perioden 2011–2013

2. Vision

”Vision är önskvärt framtida tillstånd som inte är tidsatt för att mätas vid viss tidpunkt”

Som grund för kommunens gemensamma arbete idag och för framtiden ligger en vision, det vill säga en idé och inriktning om vad vi vill med vår kommun och vad vi vill stå för i vår omgivning. Visionen ska vara en inspirationskälla och ledstjärna för oss alla i allt vi gör – både idag och imorgon. Det krävs att var och en är bärare av de idéer och värderingar, som leder till rätt handlande.

Det här är Tyresö kommuns vision:

Trygga Trivsamma Tyresö
– allas vårt ansvar

3. Grundläggande förhållningssätt

I vårt arbete inom alla verksamhetsområden och i alla kontakter med medborgarna ska ett gemensamt grundläggande förhållningssätt gälla.

Det sammanfattas som följer:

- Vi visar tolerans och respekt för den enskilde individen och alla människors lika värde.
- Vi söker skapa ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människorna själva.
- Vi erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökad valfrihet.
- Vi har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare – både som myndighet och serviceorganisation.

Detta innebär att vi tror på tyresöbornas inneboende kraft, förmåga och vilja att göra egna val och ta ansvar för sina liv. Vi har en roll att både uppmuntra till och kräva eget ansvar och att stödja där så behövs. Vi stimulerar en utveckling där alla i Tyresö känner ett gemensamt ansvar för en trygg och trivsam kommun.

Vi arbetar för ökad jämställdhet. Vi ser positivt på olikheter och söker ta vara på allas kompetens. Vi ser också positivt på frivilliga aktörer.

Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra verksamheten, vi löser problem och vi tar medborgarnas synpunkter och klagomål på allvar. Ett korrekt och vänligt bemötande underlättar vårt arbete och skapar förtroende.

4. Strategiska utvecklingsområden

Följande tre utvecklingsområden är de gemensamma uppdrag vi i kommunen ska medverka till att genomföra genom åtaganden inom respektive ansvarsområde.

God boendemiljö och livskvalitet

”Tyresö ska vara en av de tre mest attraktiva bostadsorterna för alla åldrar inom Stockholms län.”

Det innebär bostäder med hög kvalitet med tillgång till god service i alla kommundelar. Med en utvecklad service i den egna bostaden underlättas möjligheterna att bo kvar längre när man är gammal och/eller handikappad.

Det innebär vidare att vi verkar för en långsiktigt hållbar ekologisk utveckling. Vi bevarar och vårdar kommunens ”gröna” karaktär med närhet till skog, sjöar och hav. Möjligheter till rekreation och tillgång till fritidsaktiviteter, både idrott och kultur, är andra viktiga faktorer.

”Tyresöborna ska känna sig trygga dygnet runt – överallt.”

Att känna sig trygg är en del av livskvaliteten. Därför arbetar vi förebyggande på många olika sätt inom både skolan, socialtjänsten och stadsplanering. Åtgärder för att minska samhällets sårbarhet samt förebygga olyckor och brott är en självklar och naturlig del i det dagliga arbetet.

.

Kvalitet och service

”Tyresö kommun i medborgarnas tjänst.”

Vi har ett medborgarperspektiv i allt vårt arbete och i alla kontakter med medborgarna. Det innebär att vi informerar på ett enkelt och tydligt sätt och motiverar våra beslut. Vi ger den enskilde ett korrekt bemötande och vi lyssnar. Vi arbetar för största möjliga insyn och delaktighet.

Vi arbetar med ständig kvalitetsutveckling, utvärdering och uppföljning. Vi har kvalitetsgarantier för medborgarna och en fungerande klagomålshantering.

”*Tyresö kommun – en arbetsplats i utveckling.”*

Det innebär att vi som arbetsgivare står för ett tydligt ledarskap som ger alla anställda möjlighet att med engagemang, delaktighet och inflytande utveckla kvalitet och service i verksamheten.

Vi ska erbjuda goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö.

”Tyresö kommun ska vara bland Sveriges 40 bästa kommuner i fråga om företagsklimat.”

Företagen ska i sina kontakter med kommunen mötas av serviceinriktad personal samt få en smidig hantering av sina ärenden. Detta gäller särskilt personalen på de förvaltningar som ofta möter företagen. Tyresö kommun ska bli en serviceinriktad organisation med den klara målsättningen att företagen ska uppleva kommunens myndighetsutövning som positiv.

God ekonomisk hushållning

”Tyresö kommun ska ha en ekonomi i balans.”

En god ekonomisk hushållning innebär dels att tillgängliga ekonomiska medel utnyttjas ändamålsenligt och sparsamt inom alla verksamheter, dels att de ekonomiska resultaten ska vara tillräckligt starka för att långsiktigt kunna ge en god kommunal service.

Positiva resultat ska uppnås. Kommunalskatten hålls oförändrad eller sänks.

5. Omvärldsanalys

Konjunkturutveckling

Konjunkturen har förbättrats markant under 2010 i jämförelse med 2009. Svensk ekonomi växer nu betydligt snabbare än i omvärlden. BNP andra kvartalet var 4,2% starkare än motsvarande period i fjol. Det var starkare än väntat och utsikterna för resten av 2010 ser gynnsamma ut. SEB räknar med en tillväxt på 4,7%, Nordea spår en tillväxt på 4,2% och Konjunkturinstitutet (KI) på 4,3% på årsbasis. Under 2011 räknar dock såväl Nordea, SEB som Konjunkturinstitutet med inte fullt lika hög tillväxt. Vi pratar här om tillväxttal på mellan 2,8-3,4% beroende på prognosmakare.

Enligt KI beräknas sysselsättningen öka med cirka 140 000 personer 2010-2012. Trots stark tillväxt kommer arbetslösheten att bli hög de närmaste åren. Den ekonomiska politiken behöver därför hållas fortsatt expansiv enligt KI. SEB räknar med en öppen arbetslöshet om 7,5% i slutet av 2012, vilket är cirka en procentenhet över lägstanivån under den föregående högkonjunkturen och ligger ganska nära den nivå som SEB kallar för jämviktsarbetslöshet. Starkare krona, låga löneavtal och en återhämtning i produktiviteten talar dock för att inflationen förblir låg under hela prognosperioden, dvs tom 2012.

Förutsättningarna för Riksbanken har i viss mån ändrats de senaste månaderna. Återhämtningen går snabbare än väntat. Samtidigt har regelverken kring Basel III mjukats upp och senarelagts. (Baselreglerna reglerar bland annat bankernas kapitaltäckning). SEB räknar med att Riksbanken höjer reporäntan vid varje penningpolitiskt möte under hösten och räntan når en nivå på 1,5 procent i februari 2011. Liknande bedömningar gör såväl Nordea som KI. Räntan förväntas fortsätta att stiga under både 2011 och 2012. Både Nordea och SEB ser risker i att de korta marknadsräntorna stiger mer i Sverige än i omvärlden och därmed bidrar till att stärka kronan, vilket gör det svårare för svenska exportföretag. Däremot bedöms effekterna av räntehöjningarna vad det gäller huspriser och privat konsumtion vara måttliga.

Sverige fortsätter att uppvisa starka offentliga finanser och statsbudgeten är nära balans redan i år. Detta skapar utrymme för en fortsatt expansiv finanspolitik efter valet och båda regeringsalternativen har också annonserat alltfler vallöften. SEB räknar med att oavsett vilket block som bildar regering kommer reformerna motsvara cirka 25 miljarder kronor, främst i form av lägre skatt till pensionärer och ökade bidrag till kommunsektorn. Även Nordea och KI gör liknande bedömningar om fortsatt expansiv finanspolitik.

Också i stora delar av omvärlden har den ekonomiska utvecklingen varit stark under årets första hälft, men återhämtningen går nu in i en lugnare fas. Liksom i Sverige är lagerutvecklingen en viktig faktor bakom inbromsningen senare i år. I flertalet OECD-länder har den ekonomiska politiken givits en mycket expansiv inriktning i syfte att stödja återhämtningen. Åtgärderna har dock bidragit till att statsfinanserna, som redan tidigare varit ansträngda på många håll, har försämrats. Finanspolitiken kommer att stramas åt i många OECD-länder de kommande åren. Detta verkar i sig återhållande på tillväxten 2011 och 2012. Stödpaketen från IMF, euroländerna och EU och aviserade finanspolitiska åtstramningspaket har minskat risken för en ny finansiell kris i euroområdet. Frågetecken kring den politiska förmågan att genomföra de nödvändiga åtstramningarna i några av de värst utsatta länderna, som Grekland, Spanien och Irland är dock fortfarande en osäkerhetsfaktor för den finansiella stabiliteten och återhämtningen. Mest troligt enligt KI är ändå att den ekonomiska återhämtningen fortsätter.

Den ekonomiska tillväxten i USA bromsar in, bland annat till följd en åtstramande finanspolitik. Hög arbetslöshet och ett behov för hushållen att öka sitt sparande håller tillbaka den privata sektorns efterfrågan de kommande åren. Återhämtningen tar därför lång tid också i USA, och penningpolitiken kommer vara fortsatt expansiv även där

Sverige i siffror
Materialet är hämtat från Konjunkturinstitutets senaste prognos och avser Sverige:
Årlig procentuell förändring när inte annat anges

Nyckeltal	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
BNP till marknadspris	-5,1	4,3	3,4	3,0
Antal arbetade timmar, 2	-2,6	1,7	1,0	1,1
Sysselsättning	-2,3	1,0	1,1	1,0
Arbetslöshet, 3	8,4	8,5	8,2	8,0
KPI	-0,3	1,1	1,6	2,1
KPIF6	1,9	2,0	1,3	1,5
Reporänta%, 5	0,25	1,00	1,75	2,75
Tioårig Statsobligationsränta%, 5	3,2	3,1	4,0	4,6
Kronindex (KIX), 5	120,3	113,1	111,1	109,1

1) Procent av BNP,. 2)Kalenderkorrigerad, 3)Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete i procent av arbetskraften, 4)Enligt konjunkturlönestatistiken, 5)Vid årets slut, 6)KPIF definieras som KPI med konstant räntesats för egnahemsägares räntekostnader.

Befolkning och bostadsutveckling

Vad händer?
Sveriges befolkning ökade med ca 84 300 personer 2009, Stockholms län stod för 45 procent av folkökningen med 37 900 personer. Ökningen i riket beror i första hand på många födda och ökad invandring. Migrationsnettot var ca 63000 personer.

Den stigande medellivslängden 1900-1950 förklaras främst av förbättrade levnadschanser bland barn och unga. Sedan 1950 är risken att dö bland barn och ungdomar mycket låg och det är istället de ökade levnadschanserna bland äldre som förklarar att medellivslängden fortfarande ökar.

Medellivslängden har ökat under lång tid, både för män och för kvinnor. Statistiska Centralbyrån antar i sina prognoser att ökningen av medellivslängden kommer att fortsätta. I Tyresö var medellivslängden 2003-2007 80,0 år för män och 83,4 år för kvinnor.

Befolkningen i Tyresö har under 2009 ökat med 270 personer till 42 602 invånare. Tyresö har en naturlig folkökning genom att antalet födda är högre än antalet avlidna. Antalet födda uppgick till 531 medan 231 personer avled under året. Däremot var det 32 personer fler som flyttat ut än som flyttat in.

Antalet invånare beräknas öka från 42 600 invånare 2009 till 45 300 invånare 2015 och 47 200 år 2020.

Antalet elever på grundskolenivå ökar till 6 300 år 2015. Antalet barn på låg- och mellanstadiet kommer att öka medan antalet elever på högstadiet minskar. Inom förskoleåldrarna var nivån

som högst 1995 med nästan 3 800 barn i åldern 0-5 år. Enligt befolkningsprognosen kommer antalet förskolebarn ligga kvar på ungefär nuvarande nivå 3 500 barn.

Ungdomarna 16-18 år kommer att minska från dagens 2 100 till 1 700 år 2015. Om andra trender och faktorer är konstanta innebär det att antalet elever i Tyresö Gymnasium skulle minska med 18%.

Antalet äldre i Tyresö såväl över 65 år som över 80 år kommer att öka. Äldreomsorgen behöver byggas ut under planperioden på grund av demografin. Hemtjänsten ökar och behov finns av ett nytt äldreboende som behöver stå klart år 2014. Socialförvaltningen har genomfört uppsökande verksamhet bland personer 80 år och äldre från oktober 2007 till mars 2009. Besöken gjordes hemma hos äldre som inte hade några hjälpinsatser från kommunen. I samband med besöken ställdes frågan om de äldres boende. Så många som 95 procent av de svarande (279 personer) upplevde att de hade ett fungerande boende.

Antalet förskolebarn minskar i Trollbäcken och Tyresö- Strand och ökar något i Bollmora. I Tyresö- Strand ökar antalet elever medan de minskar i Trollbäcken och är konstant i Bollmora. Antalet äldre ökar i samtliga kommundelar.

Bostadsbyggande i Tyresö 2009-2013

	2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**
Siklöjevägen			59fh	46 fh	
Strandängarna			75fh	75fh	75 fh
Varvsområdet			10 sh+10fh		
Strand etapp 3				50 sh	50 sh
Centrum etapp 1				50 fh	50 fh
Seniorboende Strandtorget				40 fh	20 fh
Farmarstigen Veronika gränd			83fh		
Trygghetsboende centrum			75fh		
Enskilda villor	47sh	50sh	50sh	50sh	50sh
Summa			302 fh	211 fh	145 fh
	47 sh	50 sh	60 sh	100 sh	100 sh

Bostadsbyggandet påverkas av de senaste årens recession. Under 2010 beräknas inga andra bostäder färdigställas än ett antal friliggande villor. Bostadsbyggandet beräknas variera mellan 250 och drygt 350 lägenheter om året under de närmaste åren. I Bollmora tillkommer 153 lägenheter vid Siklöjevägen, 100 lägenheter i centrum , 83 lägenheter vid Veronicagränd i Farmarstigen samt ett Trygghetsboende med 75 platser i Tyresö Centrum. I Tyresö Strand tillkommer 225 lägenheter vid Strandängarna, 20 på Varvsområdet samt 100 småhus vid Pilvägen. Till detta skall läggas ett nytt seniorboende vid Strandtorget. Antalet friliggande villor beräknas uppgå till ca 50 om året och vara koncentrerade till Trollbäcken och Tyresö Strand. Förutom byggnationen har hänsyn tagits till permanentbosättning i fritidshus framförallt i Tyresö- Strand och Östra Tyresö. I Östra Tyresö beräknas befolkningen öka med 50 personer per år.

Arbetsmarknad

Vad händer?

Utvecklingen på arbetsmarknaden är fortsatt svag, men återhämtningen har inletts. Både antalet lediga platser och antalet personer som får arbete ökar och antalet varsel är betydligt lägre än för ett år sedan.

För de personer som har uppnått tidsgränsen i sjukförsäkringen finns sedan den 1 januari i år programmet Arbetslivsintroduktion hos Arbetsförmedlingen. Programmet arbetslivsintroduktion tar hänsyn till varje persons unika förutsättningar.

Deltagandet på arbetsmarknaden är lägre (65 procent) för personer med funktionsnedsättning än i övriga befolkningen (f n ca 75 procent). Utmaningar är därför bland annat att ta fram vinsterna med mångfald, påskynda tillgänglighetsarbetet på arbetsplatserna och motverka negativa attityder.

Hur påverkas Tyresö?

Antalet personer med behov av försörjningsstöd har ökat kraftigt i kommunen under 2009. Ökningen har skett från en relativt låg nivå då kostnaden per invånare i Tyresö varit bland de lägsta på Södertörn. Den rådande lågkonjunkturen har främst påverkat dem som inte har en stark ställning på arbetsmarknaden. Åtgärder har vidtagits för att bidra till egen försörjning för dessa grupper, bland annat genom Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Hållbar ekologisk utveckling

Vad händer?

Det nationellt vägledande målet är att minska energianvändningen med 20 procent till 2020. I ett längre perspektiv fram till 2050 är det framförallt transport- och byggsektorn som behöver minska sin energiförbrukning. För att nå klimatmålen behöver fjärrvärmeförsörjningen bygga på biobränslen och nya drivmedel inom transportsektorn måste utvecklas.

Klimatutveckling står högt på agendan globalt. Efter Köpenhamnskonferensen ska ett nytt försök att förhandla fram ett klimatavtal som omfattar alla länder med stora utsläpp göras som bygger på det som skrevs i Köpenhamn.

Vid årsskiftet 2009-2010 skärptes energikraven vid nybyggen. Idag står byggnader för ca 35 % av Sveriges energianvändning. För att få effekt på landets totala energiförbrukning krävs att även äldre hus sänker sin förbrukning. Idag är Boverkets allmänna råd vid ombyggnation inte bindande, men Boverket vill pröva om det går att sätta nivåer vid ombyggnation.

Vattenfall har byggt ett nytt kraftvärmeverk i Jordbro utanför Stockholm. Den nya anläggningen producerar värme och el av biobränsle. Enligt en samlad prognos från Svensk Fjärrvärme för fjärrvärmebranschens utveckling till år 2015 kommer fjärrvärmen att fortsätta öka, liksom kraftvärme och fjärrkyla.

Politiska beslut på riksnivå

Vad händer?

En ny skollag har presenterats. Den nya skollagen kommer att gälla från den 1/7 2011. Skollagen gäller för alla skolformer från förskola till vuxenutbildning och lagen ersätter flera

tidigare lagar och förordningar. Några exempel på nyheter är:

- Möjligheterna till antagning till profilklasser i grundskolan med hjälp av färdighetssprov ökar.
- Elever i grundskolan får rätt till prövning av slutbetyg.
- Alla elever ska ha tillgång till elevhälsa med läkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt specialpedagogisk kompetens.
- Kraven på utredning av elevers stödbehov ökar. Stödbehov ska anmälas till rektor och utredas i samråd med elevhälsan. Åtgärdsprogram beslutas av rektor och beslutet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Rätten att överklaga gäller även beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.
- Om elev gör sig skyldig till upprepade förseelser, fortsatt olämpligt uppträdande trots tillsägelser eller till allvarligare förseelse, får rektor efter utredning besluta om skriftlig varning till eleven. Grundskolans rektor får, i likhet med gymnasieskolans rektor, besluta om avstängning av elev (helt eller delvis). Avstängningen gäller under den tid som krävs för skyndsam utredning av andra åtgärder.
- Vårdnadshavare till elev i grundskolan ska informeras om ogiltig frånvaro samma dag.
- Hemkommunen ansvarar för att elever som inte går i den egna skolverksamheten får föreskriven utbildning. Fristående huvudman ska informera hemkommunen om elever som börjar, slutar eller är ogiltigt frånvarande ”i betydande utsträckning”.
- Utvecklingssamtal ska genomföras i förskolan två gånger per år. Förskollärare är ansvarig (men inte nödvändigtvis genomförare).
- Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål får utveckla både svenskan och sitt modersmål.
- Forum för samråd med barn, elever och vårdnadshavare ska finnas vid alla skol- och förskoleenheter. Forum bör bestå av lika många företrädare för personal (lärare och annan skolpersonal) som för barn/elever och deras vårdnadshavare.
- Skolplan och kvalitetsredovisning blir inte längre obligatoriska dokument. Däremot ska alla enheter och huvudmän ha ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som innefattar planering, uppföljning och utvärdering med koppling till de nationella målen. Verksamheterna ska även ha rutiner för att ta emot och utreda klagomål och synpunkter.
- Det nya begreppet pedagogisk verksamhet införs som ett samlingsbegrepp för verksamheter utöver förskola, fritidshem, grundskola och särskola. Begreppet innefattar familjedaghem och öppen förskola, men även nya verksamhetsformer som flerfamiljssystem.
- Förskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg ska kunna bedrivas på entreprenad.
- Skolinspektionen får möjlighet att besluta om åtgärder för rättelse vid brister i kommunal verksamhet. Åtgärderna ska ske på kommunens bekostnad.
- Fristående gymnasieskolor får rätt att anordna individuella program
- Rektor bär ansvaret för den dagliga verksamheten och den pedagogiska ledningen. Rektors beslutskompetens tydliggörs, rektor föreslås besluta om enhetens inre organisation och fatta de beslut som framgår i lagförslaget eller i andra författningar.

I grundskolan införs höstterminen 2011även nya läroplaner inklusive kursplaner för grundskolans samtliga ämnen. Kursplanerna får en ny form, där den nuvarande uppdelningen i mål att sträva mot och mål att uppnå tas bort. Kunskapskrav för skolår 3 och 6 formuleras i kursplanen, förutom målen med ämnet som ska ha uppnåtts till skolår 9. En ny komponent är att kursplanen beskriver det centrala innehållet i ämnet för skolår 1-3, 4-6 respektive 7-9.

Elevernas kunskaper kommer att testas med hjälp av nationella prov i flera ämnen i skolår 3, 6 och 9.

Samtidigt med läroplan och kursplaner införs ett nytt betygssystem i grundskolan och gymnasieskolan. Det föreslagna systemet har sex betygssteg, A-F, där betygen A-E är godkända. Betyget F sätts då en elev inte uppnått godkänt resultat. Om underlag för betyg saknas sätts inget betyg alls i ämnet.

Förslag till en reviderad läroplan för förskolan har antagits. Förslaget innehåller bland annat ökade krav på lärandet i förskolan och en betoning av förskollärarens roll och ansvar i verksamheten.

Gymnasiereformen 2011 - innebär en ny struktur för gymnasieskolan. Intentionen bakom reformen är att gymnasieskolans utbildningar ska bli mer tydliga och leda längre än idag. Specialutformade program och lokala inriktningar försvinner, skolor ska konkurrera med kvalitet utifrån ett riksgiltigt regelverk. Examensmål och nya ämnesplaner inrättas.

Kraven för att komma in på gymnasiet förändras. Eleven ska vara godkänd i svenska, engelska och matematik samt nio andra ämnen för att vara behörig till de högskoleförberedande programmen. Behörighetskrav för yrkesprogrammen kommer också att förändras.

Tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande program införs. Flera program är nya och saknar motsvarighet i den nuvarande programstrukturen. Ytterst få avvikelser från den nationella strukturen kommer att tillåtas.

- Det lokala friutrymmet, att starta lokala kurser och specialutformade program, stramas upp.
- Det införs två nya examina: en högskoleförberedande examen och en yrkesexamen. Programstrukturen förändras.
- Det humanistiska och det ekonomiska programmet återuppstår. Samtidigt uppgår medieprogrammet i samhällsvetenskapsprogrammet.
- Lärlingsutbildning införs.
- På yrkesprogrammen minskar tiden för gymnasiegemensamma ämnen, i stället ökar tiden för yrkesämnen.
- Historia blir obligatoriskt ämne på alla program.
- Skärpta krav för grundläggande högskolebehörighet.
- Näringslivet ges inflytande över yrkesutbildningen genom nationella samt lokala programråd. De nationella råden ska säkerställa kvaliteten på yrkesprogrammen, visa näringslivets utbildningsbehov och hjälpa skolverket att ta fram styrdokument. De lokala råden ska fungera som samverkansorgan mellan kommunen och avnämarna.

När det gäller det individuella programmet finns ett särskilt förslag om att det ska avskaffas och ersättas av fem särskilda program varav fyra är sådana som hemkommunen måste erbjuda

Preparandutbildning ska erbjudas och syftet med utbildningen är att elever som fullföljt årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram i gymnasieskolan ska kunna uppnå sådan behörighet. Utbildningen kan förläggas på grundskola eller gymnasieskola.
Programinriktat individuellt val (PRIV) kan erbjudas och syftet är att eleverna ska få en utbildning som inriktas mot ett nationellt yrkesprogram och så snart som möjligt antas till detta.

Det är avsett för ungdomar som saknar behörighet till ett nationellt yrkesprogram, men som har dokumenterat god studieförmåga, och som har för avsikt att söka sig till ett sådant
Yrkesintroduktion (YI)– ska erbjudas och syftet är att eleverna, som är obehöriga till ett nationellt program och som önskar en yrkesinriktad utbildning, ska få en utbildning som gör det möjligt att direkt etablera sig på arbetsmarknaden eller att det leder till studier på ett nationellt yrkesprogram.
Individuellt alternativ (IA) – ska erbjudas och syftet är att eleven ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller till arbetsmarknaden.
Språkintroduktion (SI) – ska erbjudas och införs för ungdomar i gymnasieåldern som nyligen invandrat till Sverige. Utbildningen ska omfatta heltidsstudier. Syftet är att eleven snarast möjligt kan komma vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning. En elev som deltar i språkintroduktion, bör om han eller hon önskar, även få modersmålsundervisning och studiehandledning på sitt modersmål.

De fristående gymnasieskolorna blir allt fler och antalet elever allt färre som friskolor och kommunala skolor konkurrerar om. I Stockholm går nu för första gången fler gymnasieelever i friskolor än i kommunala skolor. Många elever från förortskommunerna väljer att pendla in till Stockholm. Därför är bra verksamhet, marknadsföring och en inbjudande gymnasieskola viktig för att vara konkurrenskraftig i framtiden.

En gemensam prislista för gymnasierna inom Stockholms län kommer att införas.

Nationell värdegrund inom äldreomsorgen. Syftet är bland annat att de äldre i större grad ska kunna påverka insatsernas utformning, utforma lokala garantier och möjlighet för kommunerna att lämna kompensation till enskild om kommunen inte klarat av att ge beslut i tid eller en utlovad insats. Under 2010 sker implementering och utbildningsinsatser avseende den nationella värdegrunden.

På riksnivå diskuteras också ett samlat huvudmannaskap för hemsjukvården. En nationell samordnare ska stödja kommuner och landsting i uppdraget och kartlägga vilka hinder som finns för ett övertagande. Samordnaren ska också utreda kommunernas befogenheter att anställa läkare.

Den statliga utredningen av missbruks- och beroendevården kommer i november 2010 att lägga fram konkreta förslag till förändringar. Dels avseende ansvarsfördelningen mellan landstinget och kommunen, dels avseende tvångsvårdens roll och funktion i vårdkedjan för personer med missbruk eller beroende.

En proposition om personlig assistans har lagts fram i mars 2010. Den röda tråden i propositionen är att öka kvalitet och trygghet i den personliga assistansen. Regeringens förslag innebär att LSS ska finnas kvar som rättighetslag, huvudmannaskapet ändras inte, kostnadsdämpande åtgärder bör övervägas men ska göras med varsamhet. Tillsynen ska förstärkas för att öka kvalitet och trygghet. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

En ny alkohollag trädde ikraft den 1 juli 2010. Den restriktiva alkoholpolitiken ligger fast och vissa bestämmelser förtydligas och moderniseras. Lagförslaget innehåller bland annat:

- Tydligare krav på den som säljer folköl

- Krav på kommunala riktlinjer och tillsynsplan
- Kunskapsprov för att få serveringstillstånd
- Flera tillståndshavare ska kunna ha ett gemensamt serveringsutrymme
- Krav på lagad eller på annat sätt tillredd mat
- Gatukök, caféer, hamburgerrestauranger ska inte kunna få serveringstillstånd
- Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år

Ändringar i tobakslagen har skett från 1 juli 2010 för att uppnå en bättre efterlevnad av reglerna om åldersgräns samt effektivare tillsyn.

- Försäljning av tobaksvaror får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts till kommunen
- Till anmälan ska fogas ett egenkontrollprogram.
- Vid sidan av kommunen blir även polisen tillsynsmyndighet
- Kommuner ska kunna avtala om samverkan avseende tobakstillsynen

Hur påverkas Tyresö?
Nya styrdokument innebär för kommunens del stora krav på kompetensutveckling av skolpersonalen. Lärare kommer att styras av ett centralt innehåll i ämnet, i stället för bara av kunskapsmål för eleverna. All personal måste ges möjlighet att så snart beslut fattats sätta sig in i de nya mål och riktlinjer som ska styra verksamheten inom såväl förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola.

I grundskolan ska nya lärargrupper sätta betyg och genomföra nationella prov – allt detta kräver nya kunskaper och arbetssätt. Skolverket har ansvar för att organisera genomförandet, men kommunala insatser och tid för personalens kompetensutveckling kommer att krävas.

Den nya läroplanens form med mål och innehåll i varje ämne för skolår 1-3, 4-6 och 7-9 innebär en återgång till den tidigare uppdelningen i låg-, mellan- och högstadium. Tyresös grundskolor arbetar idag (med undantag av Strandskolan, Tyresö skola och Kumla skola) med antingen skolår f-5 eller skolår 6-9. Vilka konsekvenser en ny uppdelning i styrdokumenten får för denna indelning utreds för närvarande av förvaltningen.

Rätten att överklaga beslut om till exempel betyg och åtgärdsprogram är led i en ökad statlig tillsyn över den kommunala skolverksamheten.

Formerna för hantering av synpunkter och klagomål inom alla skolverksamheterna måste ses över. Ett arbete med detta pågår på förvaltningarna.

Förskollärare är ett bristyrke i hela stockholmsområdet. Med förslaget till ny läroplan för förskolan stärks förskollärarens ansvar, och arbetet med att rekrytera och/eller utbilda förskollärare blir ännu viktigare för kommunen. Dessutom väntas relativt stora pensionsavgångar inom förskolan under de närmaste åren, framför allt barnskötargruppen. Öppningen i lagtexten för nya former av pedagogisk verksamhet, samt rätten att driva

barnomsorg på entreprenad kan förändra kommunens resursfördelningssystem och förutsättningarna för tillsyn.

Tyresö Gymnasieskolas programutbud, organisationsstruktur och pedagogik kommer i hög utsträckning att påverkas av gymnasiereformen 2011. Det innebär bl a att lärarna ska organiseras i utbildningslag utifrån ett nytt uppdrag där all undervisning ska planeras med utgångspunkt i examenskrav och examensmål.

Lärare och skolledare måste delta i omfattande kompetensutvecklingsinsatser pga. nya ämnen, examensmål, ny betygsstruktur och nya program.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden måste fastställa ett programutbud utifrån det nya nationella systemet.

Dessutom tillkommer regeringens förslag om särskilda program vilket innebär att IV, IVIK (individuella programmets introduktionskurs) och PRYK (praktisk yrkeskompetensutbildning) måste omorganiseras. Till detta kommer att skollagsförslaget innebär att IV får arrangeras av friskolor och därmed konkurrensutsätts även denna del av gymnasiets verksamhet. En konsekvens av detta är att IV, eller de kommande fem särskilda programmen, måste utformas så att en hög kvalitet och goda resultat gör utbildningen attraktiv för eleverna t ex genom att öka antalet lärare med specialkompetens och speciallärarutbildning.

En genomlysning av var den föreslagna preparandutbildningen ska förläggas, grundskolan eller gymnasiet, måste genomföras.

Kommunen måste ta fram riktlinjer och tillsynsplan för tillsynen av alkohol.

Den nya lagstiftningen kommer förmodligen att leda till fler ansökningar om serveringstillstånd.

Trygghet

Anmälda brott ökade i Tyresö med 2% under 2009 jämfört med 2008 då ökningen låg p 5%. Ökningen var i nivå med ökningen i riket både 2008 och 2009.

Bostadsinbrotten ökade i Stockholms län under 2009 med nära 60%, i riket med 13% medan de i Tyresö minskade med 27%. I Tyresö var det en minskning för andra året i rad, 2008 var minskningen 10%.

Anmälningarna om misshandel ökade i riket med 3%. I länet ökade den anmälda misshandeln utomhus medan det i Tyresö minskade med 7%. Under 2008 ökade misshandelsanmälningarna med 8% i Tyresö.

Anmälningarna om skadegörelse, främst klotter, ökade kraftigt i Tyresö 2009 med 163%. Såväl i riket som i Stockholms län ökade anmälningarna kring klotter och skadegörelse. I riket ökade klotteranmälningarna med omkring 15%. Även under 2008 ökade anmälningarna rörande klotter i Tyresö med 78%.

Folkhälsa

Centralförbundet Alkohol och Narkotikaupplysning:s mätning 2009 visar att narkotikanvändandet bland ungdomar ökar jämfört med de senaste åren. I år 2 gymnasiet ligger rikssnittet på brukare på 18% för pojkar och 15% för flickor. I Tyresö ökar också andelen som använt narkotika. 2009 svarade 20% av flickorna och 23% av pojkarna att de använt narkotika. Den senaste mätningen dessförinnan, 2007, visade att omkring 15% av eleverna i år 2 i Tyresö på gymnasiet använt narkotika.

I år 9 svarar omkring 9% av eleverna i Tyresö att de använt narkotika. Det är en svag ökning från 2006 års resultat för år 9 i Tyresö då nivån låg på 8%. Även i riket ökar konsumtionen av narkotika.

Alkoholkonsumtion minskar svagt i riket år för år. I Tyresö ligger nivån stabilt. Omkring 50% av eleverna i år 9 i Tyresö uppger att de druckit alkohol medan cirka 75% av eleverna i år 2 på gymnasiet svarar detsamma. Resultaten från tidigare mätningar 2006 och 2007 visar på ungefär samma nivåer.

Flickorna uppvisar dock ett större riskbeteende i sin alkoholkonsumtion. Såväl i Tyresö som i riket svarar de i högre utsträckning under 2009 att de konsumerar alkohol mer frekvent liksom större mängder.

Tyresös kvinnor skattar sitt hälsotillstånd högre än männen. Både män och kvinnor i Tyresö skattar sitt hälsotillstånd sämre än länets genomsnitt. Tyresö ligger under riksgenomsnittet.

Tyresös män uppger sämre psykiskt välbefinnande än länets genomsnitt, kvinnor lite bättre än länet.

Daglig rökning har minskat hos både män och kvinnor i Tyresö 2006-2008. Tyresö är bättre än riksgenomsnittet. Fler kvinnor än män röker, något som även visar sig i riket i stort. Tyresö kommun har infört rökfri arbetstid.

Tyresö har hög andel tonårsaborter. Andelen tonåringar som föder barn minskar. Medelåldern för förstföderskor har stigit, och andelen tonåringar som avslutat graviditeten med abort ökat.

Undersökningar i många län visar att både kvinnor och män med kort utbildning i högre grad har fetma än dem med lång utbildning. Tyresö och Riket ligger i mittfåran.

6. Kommungemensamma mål

Med utgångspunkt från grundläggande värderingar och strategiska mål (se avsnitten 3 och 4) genomförs ett stort antal åtgärder för att bidra till högre måluppfyllelse inom de fem områdena.

Tryggt och säkert

- Minst en skola ska bli certifierad inom projektet ”Trygg- och säker skola”
- Öka tryggheten i kommunens centrala gångstråk
- Öka antalet medborgare som aktivt deltar i det trygghetsskapande arbetet

Miljö, naturvård och hållbar utveckling

- Andelen ekologiska livsmedel som nyttjas för måltider i kommunens olika verksamheter ska öka under 2011 så att den 2012 uppgår till minst 25 procent. Genomföra en konsekvensanalys inför eventuellt beslut om samordnade transporter 2010/2011
- Under 2011 ska minst 50 % av tjänsteresorna med bil i kommunens verksamhet göras med miljöbilar
- Alla med ansvar för upphandling och inköp ska genomgå Miljöstyrningsrådets webbaserade utbildning i Grön Upphandling

Folkhälsa

- Minska matsvinnet i samband med skolmåltider
- Öka andelen elever som äter lunch (nuläget är 92,3%)
- Tobaksanvändandet bland unga i kommunens År 9 ska minska (nuläget är 16%)
- Narkotikaanvändande bland unga i kommunens År 9 ska minska (nuläget är 9%)

Tillgänglighet

- Tillgängligheten till offentlig utomhusmiljö förbättras genom att enkelt avhjälpta hinder inom de centrala delarna av Bollmora åtgärdas
- Säkerställa att Bo Trygg05, miljö- och hälsoaspekter samt energieffektiva lösningar beaktas vid planering av markanvändning och nyexploatering

Integration

- Ägna särskild uppmärksamhet åt frivilliga sociala arbetet i invandrarorganisationer.
- Förbättra informationen på kommunens hemsida om mottagande av nyanlända elever i kommunala skolor

De olika nämnderna bidrar till de gemensamma målen var och en efter sina förutsättningar.

7. Verksamhetsplaner

Kommunstyrelsen samt byggnadsnämnden[1]

Syfte

Styrning och ledning
Leda och samordna förvaltning och utveckling av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala bolags verksamheter.

Ge förslag till åtgärder för att budgeten ska vara i balans.

Samhällsutveckling
Skapa goda betingelser inom samhällsbyggnadsområdet för boende och företagande i Tyresö. Tyresö ska upplevas som en trygg och trivsam kommun.

Utveckla, vårda och bevara den fysiska miljön.

Ge kommuninvånarna, främst barn och ungdomar, ändamålsenliga anläggningar och service inom idrotts- och friluftsområdena.

Service och information
Ge aktuell, korrekt och lättillgänglig information och god och effektiv service till medborgare, politiker och övriga förvaltningar.

Strategier

Styrning och ledning
Utveckla förvaltningens samverkan med andra kommuner för att kunna ge effektiv och bra service.

Presentera ekonomiska bokslut och prognoser varje månad (förutom januari och juni) för att kunna kontrollera både kommunens sammanlagda resultat samt stödja enhetschefernas budgetkontroll.

Minska kostnader för lokaler och skador för verksamheten genom att förbättra lokalutnyttjandet i våra fastigheter och bedriva ett aktivt skadeförebyggande arbete.

Fortsatt utveckling av arbetsgivarrollen för att kunna behålla och attrahera kompetenta medarbetare

Samhällsutveckling
Planera kommunens centrala delar för högre bebyggelse och i övriga delar bevara småskalighet och lägre bebyggelse.

Utveckla Tyresö centrumområde inklusive närliggande områden och förnya centrum med nya kommersiella lokaler, bostäder och attraktiva mötesplatser så att det blir det självklara centrumet för våra kommuninvånare.

Fortsätta omvandlingen av östra Tyresö till en utbyggd stadsdel med så långt möjligt bevarad områdeskaraktär.

[1] Byggnadsnämndens verksamhet bedrivs inom stadsbyggnadskontoret, som ingår i kommunstyrelseförvaltningen. Nämndens verksamhet redovisas som en integrerad del i kommunstyrelsens verksamhet.

Genomföra åtgärder inom klimat- och miljöområdet.

Stödja och utveckla näringslivet i Tyresö.

Service och information
Kontinuerligt utveckla servicen till medborgarna via kommunens servicecenter. Ständigt behålla fokus på ett gott bemötande i kontakterna med brukare och invånare.

Stärka bilden av Tyresö genom öppenhet och fler informationskanaler. Öka möjligheten för medborgarna att få insyn i verksamheten.

Mål

Styrning och ledning

- ***Samarbetet med Södertörnskommunerna vidareutvecklas för att öka effektivitet och kompetens inom verksamheter som kan samordnas eller skötas gemensamt.***

- ***Andelen ekologiska livsmedel som nyttjas för måltider i kommunens olika verksamheter ska uppgå till minst 25 procent.***

- ***Anskaffningskostnaderna för materiel och tjänster begränsas genom att avtalstrohet ökas med 5 procent-enheter (upp till ca 80%).***

Samhällsbyggnad

- ***Detaljplanearbetet för etapp 9 (Raksta) i utbyggnaden av östra Tyresö påbörjas***

- ***Andel nöjda bygglovssökande ska uppgå till minst 75 procent.***

- ***Tillgängligheten till offentlig utomhusmiljö förbättras genom att enkelt avhjälpta hinder inom de centrala delarna av Bollmora åtgärdas***

- ***Under 2011 ska minst 50 % av tjänsteresorna med bil i kommunens verksamhet göras med miljöbilar.***

Service och information

- ***Samordna kommunens information i gemensamma informationskanaler för att ge medborgarna korrekt, lättillgänglig information och marknadsföra kommunen mot omvärlden, som en bra boendekommun och som attraktiv arbetsgivare.***

- ***”Förbättra tillgången till informationen per telefon (”en väg in”) så att den andel som direkt får svar på en enkel fråga skall öka till 75 procent (61 procent 2009).***

- ***Utveckla tillgången till säkra e-tjänster genom att införa minst två nya sådana.***

Nyckeltal

	Utfall 2009	Prognos 2010	Budget 2011
Antal kvm i egna fastigheter	182 859	185 920	185 542
Bruttokostnad i egna fastigheter, kr/kvm	942	934	977
Energiförbrukning i egna fastigheter, kr/kvm	161	177	175
Antal kvm i inhyrda fastigheter	32 544	31 050	30 150
Bruttokostnad i inhyrda fastigheter, kr/kvm	1 372	1 492	1 537
Hushållsavfall i ton	9 279	9 500	9 500
Grovavfall i ton	9 320	8 000	9 500
Farligt avfall i ton	119	180	130
Underhållsyta gator och vägar i kvm	1 326 686	1 326 986	1 342 986
Kostnad barmarksväghållning kr/kvm	7,10	9,32	10,25
Kostnad vinterväghållning kr/kvm	10,51	10,22	10,94
Försålt vatten i tusen kbm	2 638	2 600	2 700
Inköpt vatten i tusen kbm	3 282	3 200	3 300
Avlett vatten i tusen kbm	3 940	4 100	4 200
Total sjukfrånvaro	6,1%	6,0%	6,0%
Antal löneutbetalningar /handläggare/månad	796	900	900

Verksamhetsförändringar

Styrning och ledning
En översyn av kommunens styrprocess och av förvaltningsorganisationen under kommunstyrelsen genomförs.

Den politiska organisationen stärks med resurser motsvarande en politisk sekreterare.

Budgeten för de fackliga kostnaderna förstärks med 0,4 miljoner för att anpassas till de verkliga kostnaderna.

Kansliet arbetar för att medborgarna ska ha en bra insyn i kommunens verksamhet och för att handlingar ska vara lättillgängliga för allmänheten. Under 2011 innebär det att vi fortsätter det långsiktiga arbetet med en förbättrad ärendehantering där syftet är att vi ska få effektivare ärendeprocesser, bättre ordning på våra handlingar och att kommuninvånarna ska få bättre service.

Den 1 januari 2011 överförs överförmyndarverksamheten i Tyresö kommun till den nybildade gemensamma myndigheten, Södertörns överförmyndarnämnd.

För revision avsätts 995 tkr även 2011.

Samhällsbyggnad
Utbyggnaden av östra Tyresö innebär ökade kostnader för drift av vägnät, gatubelysning och trafikanordningar.

I samband med utbyggnaden av bl.a. östra Tyresö, Bollmora allé tillkommer driften av vägnätet, gatubelysningen och trafikanordningarna.

Tidigare har utbyggnadstakten varit mindre än 1000 meter väg per år. För att uppnå målet att vara klara med vägar och VA på alla detaljplanerna inom inre Brevik till år 2030 måste utbyggnadstakten fördubblas långsiktigt till cirka 2000 meter väg per år. Under åren 2011-2015 blir utbyggnadstakten ca 3000 meter väg per år. Denna utbyggnad kräver stora kommunala investeringar under flera år framöver, närmast inom inre Brevik, Solberga och Raksta.

Under 2011 kommer en översyn av exploateringsverksamheten att genomföras. Kostnaderna för exploatering ska i högre grad föras direkt på respektive projekt.

Verksamhetsområdet byggs kontinueligt ut i samband med att nya detaljplaner fastställs och genomförs, främst inom östra Tyresö. Pumpstation anläggs för kommande VA-utbyggnad i Raksta – Solberga.

Leveransavbrott och läckage i renvattennät samt avloppsstopp registreras och följs upp löpande under verksamhetsåret för utvärdering av eventuella behov av omprioriteringar i underhålls- och spolningsplaner för VA-nätet.

Utbyggnad av kretsloppscentralen med ökade mottagningsmöjligheter för avfall innebär en effektivisering av verksamheten och höjd servicegrad för abonnenter. Anläggning för kompostering av trädgårdsavfall har anlagts vid kretsloppscentralen vilket minskar behoven av borttransport och behandling på annan plats av komposterbart trädgårdsavfall.

Anläggande och etablering av ny flishanteringsplats vid Mediavägen innebär ytterligare effektivisering samt minskad miljöbelastning för närliggande verksamheter och bostäder. Behovshämtning med debitering i förhållande till antal tömningar tillämpas i Lindalen och Öringe. Detta införs sista kvartalet under 2011 även för övriga abonnenter i samband med nya avfallsentreprenader. Informationskampanjer om farligt avfall fortsätter under 2011.

Uppföljning av beslut eller planering avseende regionala behandlingslösningar för biologiskt avfall kommer att ske löpande under budgetåret för att förbereda ändringar i insamlingssystem för hushållsavfall.

Drift och underhållsbudgeten för fastighetsavdelningen visar på ett beräknat behov av ytterligare ca 25 miljoner kronor för periodiskt underhåll, vilket betyder att en betydligt tuffare prioritering av åtgärder måste vidtagas. Detta resulterar i att i stort sett endast akut underhåll kommer att utföras.

Trafiksektionen har varit underbemannad och förstärks därför med resurser motsvarande ca en halv årsarbetare. Under nästa år kommer följande att genomföras:

- Att i samband med beslut om trafiksäkerhetsåtgärder vid skola, föra en dialog med ansvarig rektor föräldrar och elevråd om lämpliga åtgärder.
- Utarbeta en presentationsmodell med fotodokumentation, som beskriver en enkel för- och efterstudie samt orsaker till åtgärder, vid projektering av trafiksäkerhetsprojekt.
- Att vid avslag ge sökande av handikapptillstånd (P-tillstånd) ett välmotiverat beslut som grundar sig på en tydlig dokumentation och utredning.
- Ta fram en mall för hur vi utformar intyg för tillstånd vid försäljning på allmän plats (redan på avstånd ska polisen/kommunen/medborgare kunna kontrollera att vederbörande har giltigt tillstånd).

Inom viltvård kommer hemsidan att vidareutvecklas med säsongsanpassad viltinformation med bäring på trafiksäkerhet. Även ta fram information om viltbestånd och dess ändrade beteenden, till exempel minskad rädsla för människan.

Nybyggnation av motionsspår runt Barnsjön samt utökning av träningstider och matchtider vintertid på konstgräsplaner kräver utökade personalresurser på både Tyresövallen och Trollbäckens IP. Därför förstärks avdelningen med resurser motsvarande ca en årsarbetare fom 2011.

En avveckling av centralkökets påbörjas 2010 med att sex mottagningskök omvandlas till tillagningskök och 2011 ytterligare ett kök. Underlaget i inskrivna elever minskar från 6 891 till 3 795. Dock kan de inte avveckla de fasta kostnaderna, vilket gör att centralköket kommer att gå med ett underskott under 2011. Centralkökets underskott kommer att vara ännu större 2012.

Resurserna för naturskolan förstärks till 2011. Detta kommer därför att kunna genomföras:
- All verksamhet ska utgå från den enskilda elevens perspektiv och kunskapsnivå.
- Öka skolornas inflytande i verksamheten bland annat genom att ge skolorna större möjlighet att påverka naturskolans inriktning och erbjuda skräddarsydda teman.
- Ge pedagogiska tips och idéer om hur skolorna kan använda naturen i sin undervisning.
- Vidareutveckling av naturinformationen på tyreso.se för att öka tillgängligheten och upplevelsen av Tyresös natur.
- Översyn av informationen och tillgängligheten vid Tyresös populära naturområden.

I budgeten har avsatts medel för att täcka driftkostnaderna för investeringen i en ny skateboardbana. Dessa uppskattas till 0,3 miljoner.

I samband med nybyggnation och ombyggnation av grönområden, parker och lekplatser ökar kraven på tillgänglighet vilket leder till framtida ökade driftkostnader.

Service och information

Pågående utredning om den framtida IT-plattformen ska ge en rekommendation till val av teknisk plattform framöver som stödjer verksamheterna idag och som även är framtidssäker.

Oavsett val av plattform behöver Tyresö kommun byta ut operativsystem (Windows XP) och kontorsprogram (Office 2003) på klienterna, på grund av att leverantören Microsoft tar bort supporten på dom produkter Tyresö kommun nyttjar idag.

En förstudie för att uppnå ”En väg in” för kommunens invånare genom att samordna växeln, servicenter och kundtjänst ska genomföras.

Bilden av Tyresö, kommunens varumärke, är viktig och ju tydligare den är desto attraktivare blir kommunen för boende, näringsliv och arbetsmarknad. Allra viktigast för varumärket är vad medborgare och anställda säger om kommunen, det vill säga att vi verkligen ger god service och är en bra arbetsgivare. Vi måste dock kommunicera på ett sätt så att vi skapar ett positivt intresse även hos potentiellt nya medborgare och hos kunniga yrkesarbetare som vi vill rekrytera. Tillsammans med politiken bör vi skapa en vision eller önskat varumärke för att kunna kommunicera tydligare internt såväl som externt. Tillsammans med personalkontoret skapar vi en strategi och en handlingsplan för att öka vår attraktivitet som arbetsgivare.

Vår viktigaste externa informationskanal är tyreso.se. Förutom att förmedla fakta är

webbplatsen viktig för att positionera oss i regionen, bygga vårt varumärke och skapa relationer. Medborgarna ska stimuleras till aktivitet och engagemang genom att de förses med nyheter om beslut och händelser, samt berättelser om vad kommunen åstadkommer i samhället. De kan prenumera på nyhetsbrev inom olika intresseområden. Informationen ska samordnas i högsta möjliga mån så att vi profilerar helheten snarare än delarna och samtidigt når kostnadseffektivitet. I en undersökning som Sveriges kommuner och Landsting genomförde 2009 blev tyreso.se en bäst ur ett medborgarperspektiv. Tätpositionen försvarades 2010 med ökad poängsumma och en fjärdeplats (eftersökt information hittades inom två minuter i 87 respektive 89 procent av sökningarna). Vi ska arbeta för fortsatt utveckling.

Under 2008-2010 har en satsning gjorts på ökad information till medborgarna. Produktion av kommunbilagan, flera egna startsidor inom tyreso.se, åtta digitala nyhetsbrev, frågepanel och sociala mediekanaler som Facebook och Twitter. Den snabba webb- och internetutvecklingen ger ett ökat utbildningsbehov av kommunens anställda i hur verktygen ska hanteras. Under 2011 satsar informationsenheten på att utveckla interninformationen för att underlätta förändringar, öka delaktighet och vi-känsla samt förbättra intranätet som arbetsverktyg.

Kvalitetsgarantier

Service och bemötande

Vi lovar:

- *Vi svarar på brev och fax inom två veckor. Behöver vi längre tid på oss meddelar vi dig inom en vecka vem som handlägger ditt ärende.*
- *Vi besvarar eller bekräftar e-post inom två arbetsdagar.*
- *Vi försöker lägga besök på tider som passar dig.*
- *Du ska bara behöva ringa ett samtal till kommunen för att komma i kontakt med den person som kan hjälpa dig. Finns vi inte på plats ringer vi upp dig.*
- *Du kan kontakta kommunen dygnet runt via röstbrevlåda, e-post olika e- tjänster eller kommunens webbplats tyreso.se.*

Vägar

Vi lovar:

Vintertid (15 oktober – 15 april)

- *Vi har beredskap för snöröjning och halkbekämpning dygnet runt.*
- *Vi börjar snöröjningen senast när det snöat fem centimeter. Ofta börjar vi snöröjningen tidigare. Vi prioriterar bussgator och cykel- och gångvägar vid centrumområdena.*
- *Framkomligheten ska vara godtagbar på samtliga gator och vägar senast 15 timmar efter att det slutat snöa.*
- *Vi avslutar sandupptagningen efter vintern senast den 15 maj.*

Sommartid (16 april – 14 oktober)

- *Vi åtgärdar skador på vägbanan som kan medföra stor risk för trafikanter senast fem timmar efter att vi fått reda på skadan.*
- *Varje år röjer vi diken på en tiondel av kommunens vägnät.*

Om belysningen

- *Vi byter ut en fjärdedel av lamporna i vägbelysningen varje år. Trasiga lampor på platser som inte ingår i det planerade underhållet byter vi naturligtvis också ut.*
- *Trasig belysning längs vägar lagar vi inom 14 dagar från den dag vi fått reda på felet.*
- *Trasig belysning på parkvägar eller i en vägkorsning som gör att trafiksäkerheten eller personer hotas åtgärdar vi inom två arbetsdagar från den dag vi fått reda på felet.*

Parker

Vi lovar:

- *För att öka tryggheten håller vi samtliga gatlyktor vid gång- och cykelvägar fria från växtlighet. På så sätt får gång- och cykelvägarna maximal belysning.*
- *Alla lekplatser som Tyresö kommun ansvarar för är märkta med en skylt.*
- *Säkerheten på de kommunala lekplatserna besiktas en gång per år. Allvarliga fel åtgärdar vi inom en vecka. Mindre fel tar vi hand om inom en månad. Vi noterar också anmärkningar och bevakar dem vid nästa säkerhetsbesiktning.*
- *När vi gör om en lekplats, eller bygger en ny, ökar vi tillgängligheten till lekplatsen och till ledredskapen.*
- *Du som gör en felanmälan till oss får besked om åtgärder inom tio arbetsdagar.*
- *Vi tömmer papperskorgar och hundlatriner efter behov, men minst en gång per vecka.*

Idrott och friluftsliv

Vi lovar:

- *Vi underhåller fotbollsplaner där det spelas matcher varje dag under fotbollssäsongen.*
- *Isen i våra ishallar spolar vi minst fem gånger per dag.*
- *Omklädningsrum och toaletter städas dagligen måndag till fredag. På lördagar och söndagar ser en vaktmästare till att det går att använda lokalerna.*
- *Friidrottsbanorna på Trollbäckens IP får daglig tillsyn. De sköts efter behov och aktivitet.*
- *All inredning och utrustning får kontinuerligt underhåll.*
- *Vi har personal närvarande vid match- och tävlingsarrangemang samt för skolidrott på kommunens idrottsplatser.*
- *Alla badplatser som Tyresö kommun ansvarar för är märkta med en skylt.*

Vatten och avlopp

Vi lovar:

- *Vi levererar alltid gott och tjänligt vatten som uppfyller livsmedelsverkets normer.*
- *Du ska inte vara utan vatten mer än fem timmar per år.*
- *Om du blir utan vatten kan du hämta vatten vid en vattenpost eller från en tankvagn senast två timmar efter att avbrottet konstaterats. Du ska då inte behöva gå längre än 500 meter för att hämta vatten*
- *Om en vattenläcka i kommunens ledningsnät upptäcks under ordinarie arbetstid börjar vi reparationsarbetet inom två timmar. Om en läcka upptäcks på andra tider börjar vi arbetet inom fyra timmar.*

Renhållning

Vi lovar

- *Du kan ringa vår kundtjänst och få svar på dina frågor om renhållning. Vi finns på plats alla vardagar.*
- *Vi hämtar alltid ditt avfall på rätt dag.*
- *Om du beställer tömning av slam utför vi tömningen inom sex arbetsdagar.*
- *Om du beställer akut tömning av slam börjar vi tömningen senast 12 ordinarie arbetstimmar efter din beställning.*
- *Om du beställer jourtömning av slam börjar vi tömningen senast 6 timmar efter din beställning.*

Bygglov

Vi lovar:

Vi är tillgängliga

Vi svarar på dina frågor så fort som möjligt. Om vi inte kan ge dig svar omgående får du svar inom tre dagar.

I servicecenter får du en kopia på

- *detaljplanen som gäller för ditt område*
- *ritningar som finns i det digitala bygglovsarkivet.*

Innan du söker bygglov kan du få råd av en av våra bygglovshandläggare. Vi finns i kommunens servicecenter på torsdagar mellan klockan 15:00 och 18:00. Du behöver inte boka tid i förväg.

Snabb bekräftelse

Du får en bekräftelse på att din bygglovsansökan är registrerad inom en vecka från att vi fått din ansökan.

Vi gör en fullständig granskning av din bygglovsansökan och ger besked om vilka eventuella kompletteringar som behövs inom tre veckor från att vi fått din ansökan.

Rimlig handläggningstid

En nybyggnadskarta levereras inom tre veckor från att vi fått din beställning.

Vi gör utstakning och lägeskontroll inom en vecka från att vi fått din beställning.

Du får ett beslut om bygglov för åtgärder som följer plan- och bygglagen och den gällande detaljplanen

- *inom fem veckor från att vi fått in en komplett ansökan.*
- *inom tre veckor från att vi fått in en komplett ansökan om det är ett enkelt ärende, till exempel inglasning av balkong eller en mindre fasadändring.*

Undantag: Ansökningar om bygglov och beställningar av nybyggnadskarta som kommer in under perioden 1 maj-15 augusti kan ta längre tid att handlägga. Större projekt där beslutet om bygglov måste tas av byggnadsnämnden tar normalt längre tid.

Budget

Belopp i tusen kronor **Nämnder/styrelser**	**Kostnader**	**Intäkter**	**Netto-kostnader**
Kommunstyrelsen	**616 798**	**404 898**	**211 900**
Kommunledning	171 129	59 041	112 088
- varav kommunchefens stab	42 595	7 137	35 458
- varav kansli och personalkontor	44 278	8 885	35 393
- varav servicekontor	50 962	43 019	7 943
- varav räddningstjänst	27 227	0	27 227
- varav miljö- och hälsoskyddsförbund	3 072	0	3 072
- varav överförmyndarförbund	2 000	0	2 000
- varav revision	995	0	995
Stadsbyggnadskontor	26 162	9 034	17 128
- varav byggnadsnämnd	6 115	3 468	2 647
Lokalförsörjning	235 965	235 965	0
Väghållning/Park samt Idrott och friluft	75 240	1 545	73 695
Centralkök	9 500	9 500	0
Exploatering/Sidoordnad/Miljö och trafik	14 563	4 574	9 989
Vatten och avlopp	54 109	55 109	-1 000
Renhållning	30 130	30 130	0

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Syfte

Utvecklingsförvaltningens övergripande syfte är att skapa goda förutsättningar till egen försörjning genom ett brett utbud av utbildningar och sysselsättningsåtgärder. Effektiva insatser används för att ge Tyresöbor kunskaper och färdigheter av egen kraft skapa förutsättningar för en god framtid.

Strategier

Studerandes individuella olikheter och behov medför krav på ökad flexibilitet i utbildningars form och innehåll. Det ställer också krav på ökad samverkan inom utvecklingsförvaltningen och med andra utbildningsanordnare.

Studie- och yrkesvägledning är en av de insatser som används för att studerande ska lyckas med studierna och för att arbetssökande ska kunna nå sina karriärmål. Individers förutsättningar att klara studier och arbete är högst varierande. Målet är därför att bemöta varje individ utifrån dennes personliga förutsättningar.

En utbildningsinsats är mentorsarbetet på Tyresö gymnasium. Varje elev har under hela gymnasietiden stöd av en mentor som följer elevens utveckling. Genom mentorns stöd och närvaro förbättras elevernas möjligheter att nå sina framtida studiemål.

I och med den nya gymnasieskolan som träder i kraft hösten 2011 har programutbudet på Tyresö gymnasium setts över. Ett intensivt arbete har pågått för att anpassa utbud och kursinnehåll till det nya förslaget. För att vara ett attraktivt alternativ för elever har Tyresö gymnasium inlett ett samarbete med en reklambyrå. Det är nödvändigt för att stå sig i den ökade konkurrensen från andra anordnare.

Inom den frivilliga särskolan arbetar man med att kartlägga och etablera kontakt med samtliga elever inom grundsärskolan, såväl i kommunala skolor som i skolor i andra kommuner och i fristående alternativ. Detta ska medföra en smidigare övergång till gymnasieskolan för eleverna samt bygga upp kontakt med och informera föräldrar om verksamheten på gymnasiesärskolan i Tyresö.

C3L strävar efter ökad flexibilitet genom att erbjuda ett brett kursutbud med flera kursstarter fördelade över året. Det sker i form av kontinuerligt intag, utveckling av distanskursutbudet, förändring av yrkesutbildningar i egen regi, ramavtal om utbildningsplatser hos privata anordnare, samt genom samverkan inom Södertörnsvux och samarbete med högskolor. Vidare möter C3L den ökade efterfrågan på yrkesutbildningar och Yrkesvux genom att utöka de egna yrkesutbildningarna, samarbeten inom Södertörnsvux, inköp av externa utbildningsplatser och utbildning genom arbetsplatsförlagd yrkesutbildning (APY).

För att möta det varierande behovet av utbildningstider erbjuds från hösten 2009 SFI-undervisning på distans. Invandrarenheten fortsätter sitt arbete med att utveckla och förbättra heltidsintroduktion för flyktingar/invandrare.

Utvecklingsförvaltningen deltar i ett flertal kommunöverskridande samarbeten. Bland annat är man med i ett regionalt utvecklingsprogram som kommunerna på Södertörn har tagit beslut om. Inom gymnasieområdet har det regionala samarbetet pågått sedan flera år. Det har gett

erfarenhetsutbyte och inneburit en gemensam planering för gymnasieverksamheten. Ett annat område för samverkan är kvalitetsutveckling. Det sker främst genom nyckeltalsanalyser samt samordning kring programutbud.

C3L samarbetar med åtta södertörnskommuner inom Yrkeshögskola Södertörn. Inom denna organisation presenteras samtliga kommuners utbud av eftergymnasiala yrkesutbildningar.

Inom arbetscentrum deltar man i projektet ”*Matchning Södertörn*” som syftar till att hitta metoder och samarbetsformer för att bättre och snabbare kunna matcha invandrade ut på arbetsmarknaden. Under 2010 gick arbetscentrum in i ytterligare ett samarbete, ”*Samordningsförbundet Östra Södertörn”*. I samarbetet ingår socialförvaltningen, landstinget och arbetsförmedlingen. Syftet med samarbetet är att hitta effektivare sätt att på ett myndighetsöverskridande stötta kommunens arbetssökande. I samverkan med samordningsförbundet startas ett ungdomsteam ”*ung i arbete*” för arbetssökande ungdomar. Teamet kommer att svara för det kommunala uppföljningsansvaret. Ansvaret innebär att kommunen ska erbjuda ungdomar mellan 16-20 år som inte studerar på gymnasiet eller arbetar ett stöd för att komma vidare till studier eller arbete.

KomAn-projektet gick 2010 in i genomförandefasen. Fyra kommuner deltar – Värmdö, Haninge, Nynäshamn och Tyresö. De deltagande kommunerna ansvarar för var sin del av utvecklingsprojektet. Tyresö har fått ansvaret för att anpassa vuxenutbildningen för personer med funktionshinder. En del i uppdraget är att i samverkan med företag och organisationer utveckla arbetsplatsförlagd utbildning (APY). Tanken är att genom samarbete skola/handledning på arbetsplatsen ge kunskaper och färdigheter som kan prövas mot läroplanen för gymnasieskolan/gymnasiesärskolan. Det övergripande målet är någon form av arbete.

Arbetslinjen som arbetscentrum tillhandahåller kommer fortsättningsvis att ha ett mycket nära samarbete med försörjningsstödsenheten på socialförvaltningen. Stor vikt läggs vid att hjälpa och stötta ungdomar mellan 18 och 24 år som har svårt att konkurrera på arbetsmarknaden. För ungdomar mellan 16 och 17 år arrangeras feriearbete. I arbetscentrums möte med arbetslösa sätts fokus på deras styrkor och färdigheter. De ges hjälp till självhjälp genom arbetssökarkurser, företagskontakter, praktikplatser och andra kompetenshöjande insatser. Varje individ får en personlig handlingsplan som utarbetas tillsammans med en professionell handläggare.

C3L har i samverkan med äldreomsorgen i Tyresö fortsatt med utbildningssatsningen ”*Kompetensstegen*”. Utbildningen gavs ursprungligen i tre steg, men under år 2009 tillkom steg fyra efter önskemål från äldreomsorgen. Modellen för Kompetensstegen har visat sig vara lyckad. Under året har C3L fört en dialog med handikappomsorgen om att utreda om en liknande satsning skulle kunna genomföras för deras personal.

Mål

Andelen elever från Tyresö som börjar i Tyresö gymnasium i årskurs 1 ska vara minst 40 procent av årskullen i Tyresö kommun.

Alla ungdomar 18-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande ska vara i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Av de arbetslösa som anvisas till arbetscentrum från arbetsförmedlingen ska minst 70 procent gå vidare till arbete eller studier samt minst 50 procent av de personer som anvisas från socialförvaltningen ska gå vidare till arbete eller studier.

På vuxenutbildningen ska betyget G eller bättre uppnås av minst 90 procent av dem som slutfört grundläggande eller gymnasiala kurser.

Nyckeltal

	Utfall 2009	Prognos 2010	Budget 2011
Gymnasieskola			
Antal elever på Tyresö gymnasium	1 324	1 265	1 265
Antal elever i friskolor	544	588	588
Antal elever i andra kommuner	512	631	631
Andel elever med grundläggande behörighet för högskolan	89,0%	90,0%	90,0%
Andel elever med fullföljd utbildning inom fyra år	82,0%	82,0%	80,0%
C3L			
Antal studerande per termin	713	714	750
Antal studerande som genomfört yrkes-utbildning (ej KY)	149	180	200
Arbetscentrum			
Arbetslösa i Tyresö kommun	3,1%	2,6%	2,6%
- kvinnor	2,9%	2,4%	2,4%
- män	3,3%	2,8%	2,8%
- ungdomar	4,8%	4,0%	4,0%
- utrikes födda	6,2%	4,9%	4,9%

Verksamhetsförändringar

Gymnasiereformen träder i kraft 2011. Förslagen till ny lagstiftning på området medger varken specialutformade program eller lokala inriktningar, och nya program har fastställts. Tyresö gymnasium har anpassat sitt programutbud utifrån de nya förutsättningarna.

I den nya skollagen har regeringen beslutat att avskaffa det individuella programmet för att istället inrätta fem särskilda introduktionsprogram – preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt val samt språkintroduktion, som ersätter dagens IVIK. För Tyresö gymnasium innebär beslutet stora förändringar och ökade kostnader. Idag är organisationen och resurstilldelningen baserad på att undervisning ges i tre ämnen eftersom nuvarande lagstiftning endast kräver svenska, engelska och matematik för behörighet. Men inför antagning till gymnasieskolan 2011 gäller nya skollagens krav på betyg i 8 respektive 12 ämnen vilket innebär att undervisning måste ges i upp till 12 ämnen på IV redan nu.

En anpassning av den nuvarande IV-organisationen har redan påbörjats under 2010, men behöver intensifieras vad gäller resurser. 2006 kom en lag som gjorde det obligatoriskt med heltidsstudier inom IV. I många kommuner ökade man då elevpengen vilket gör att kostnadsökningen i och med dagens krav på undervisning i 8 resp. 12 ämnen inte blir så

dramatisk. I Tyresö däremot genomfördes inte heltidsstudier inom IV och därför blir kostnadsökningen nu desto mer dramatisk.

I och med den nya skollagen ges friskolor rätt att anordna introduktionsprogram med åtföljande skyldighet för hemkommunen att betala för elever som antas. Kommunen har samtidigt en skyldighet att själv erbjuda dessa program och därmed innebär den nya strukturen att ytterligare ett utbildningsalternativ blir fullt konkurrensutsatt.

I samband med gymnasiereformen behöver vissa av läromedlen och lärverktygen bytas ut mot IT-baserade och webbaserade läromedel. Arbetssättet på gymnasiet behöver därför förändras och präglas mer av IT-utvecklingen. Ett 1-1 perspektiv på datorer bedöms vara nödvändigt både av pedagogiska skäl och av konkurrensmässiga skäl.

Skyldigheten att ge stöd åt elever i svårigheter blir tydligare i nya skollagen och i gymnasiereformen. Det införs bl.a. krav på skolpsykolog i gymnasieskolan. Detta finns inte idag i Tyresö och innebär därmed ökade kostnader 2011. Samtidigt kommer ett ökande antal elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar till gymnasiet. En mindre verksamhet med stöd för dessa ungdomar har påbörjats på Tyresö gymnasium, men fortfarande har kommunen stora kostnader för dessa elever när de går i friskolor eller i andra kommuner. Denna verksamhet i Tyresö behöver byggas ut, men på sikt innebär det en besparing. Även dessa utbildningsplatser behöver en högre programpeng än idag.

För gymnasiesärskolan har regeringen tillsatt en utredare som skall lägga fram en utredning under andra halvåret 2010. Det enda som är känt är att direktiven om ökad valfrihet och ökad anpassning till reguljära gymnasieskolans struktur är önskvärd. Nya skollagen slår också fast att gymnasiesärskolan blir kvar som skolform. För Tyresös del är resurstilldelningen inom gymnasiesärskolan en fråga att hantera inför 2011. Nuvarande anslagsfinansiering medför vissa svårigheter att organisera verksamheten eftersom anslaget inte justeras under året utifrån antal elever eller utifrån elevernas stödbehov. Ett system med elevrelaterad peng, i likhet med exempelvis Haninge och Stockholm behöver utredas.

Den 1 januari 2011 kommer en gemensam prislista för alla gymnasieskolor i Stockholms län att införas. Det är ett ytterligare steg i KSL's vision om effektiv samverkan inom länet. Redan år 2007 skrev kommunerna i Stockholms län under ett samverkansavtal som i det långa loppet hade som syfte att utveckla enhetliga programpriser. För Tyresö kommun innebär harmoniseringen av programpriserna ökade kostnader om tilldelningen till egna gymnasieskolan ligger i nivå med tilldelningen till andra skolor eftersom våra program ligger på en lägre prisnivå. För 2011 har 3,5 miljoner beräknats för det ändamålet.

Inom ramen för Södertörnssamarbetet har det beslutats att pröva möjligheten att under två år projektanställa en gemensam kvalitetscontroller med fokus på gymnasieskolan. Vår gemensamma ambition är att öka mål- och resultatuppfyllelsen inom ramen för gymnasieskolan. Det är därför viktigt att en mer precis identifiering av olika framgångsfaktorerna lyfts fram för att ge en spridning inom hela gymnasiet på Södertörn.

Betygsrätten för vuxenutbildningen har förändrats från andra halvåret 2010 och har utökats till att även omfatta enskilda utbildningsanordnare för utbildning som motsvarar komvux, särvux, SFI samt folkhögskolor som bedriver utbildning som motsvarar SFI. Betygsrätten innebär rätt att sätta betyg, anordna prövning samt utfärda betyg.

Tyresö deltar i Kommunförbundet Stockholms län (KSL), och det utvecklingsarbete som pågår för att skapa en gemensam vuxenutbildningsregion. Uppdraget är att gemensamt erbjuda ett brett och flexibelt utbildningsutbud utifrån medborgarens intressen och arbetsmarknadens behov

Under 2011 fortsätter C3L ha verksamhet i den nybyggda studieverkstaden där studerande kan få hjälp med studierna av lärare och annan personal. Matematikämnet förlägger hela sin verksamhet kring studiecenter vars studierum lämpar sig väl för ämnets metodik med studier i egen takt.

KomAn-projektet fortsätter vidare under 2011 och väntas pågå fram till våren 2012. Arbetet kommer att fokusera på yrkesutbildningen för Särvux.

Den nya lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare gäller från och med den 1 december 2010. och innebär förändrade eller nya ansvarsområden för Arbetsförmedlingen, kommunerna, Länsstyrelserna, Försäkringskassan samt Migrationsverket. Samtidigt införs en ny aktör – etableringslotsen. Arbetsförmedlingen ansvarar för att ta fram bosättningsunderlag och anvisa till en kommun för de personer som har rätt till etableringsplan och behöver stöd med att hitta boende. Ansvaret för bosättning av kvotflyktingar, ensamstående hushåll där ingen har rätt till etableringsplan ligger även fortsättningsvis hos Migrationsverket. Inom länet föreligger ett förslag kring en regional samverkan kring samhällsorientering för nyanlända flyktingar.

Kvalitetsgarantier

Gymnasiet
Lärarna organiseras i utbildningslag för att eleverna ska få en helhet i sin utbildning. Arbetet med att nå programmål och kommande examensmål stärks.

Arbetet med likvärdig betygssättning och bedömning organiseras utifrån ämnesgrupper. Arbetet med att nå kursmål och kommande ämnesmål stärks.

Kompetensutveckling bedrivs utifrån evidensbaserade framgångsfaktorer – styrning och ledning, bedömning, varierade arbetssätt utifrån elevernas förutsättningar och fördjupade ämneskunskaper.

Tidiga och tydliga insatser sätts in om en elev har hög frånvaro och/eller svaga studieresultat.

Skolan skapar en modern lärmiljö där lärarna är tillgängliga för eleverna och skolledarna är tillgängliga för personalen.

Skolan tillhandahåller ett välutrustat bibliotek med utbildad personal.

Skolan upprätthåller och vidareutvecklar ett gott samarbete med näringsliv och högskolor.

Studie- och yrkesvägledning
Alla Tyresöbor kan få studie- och yrkesvägledning på C3L.

Individuell studieplan
Du som studerar på C3L får en individuell studieplan.

Kurser och distans
Vuxna Tyresöbor kan läsa grundläggande vuxenutbildning, gymnasiala kärnämnen eller andra ämnen som ger behörighet till högre utbildningar på C3L. Om kurserna för närvarande inte erbjuds på C3L, får du läsa dem i samverkande grannkommun eller på distans.

Kvalitet
För att säkerhetsställa undervisningens kvalitet genomförs årligen studerandeundersökningar.

Arbetscentrum
Snabba insatser
Att anvisade personer får en tid hos handläggare inom högst två veckor.

Personlig handläggning
Den arbetssökande får en ansvarig handläggare.

Inflytande/delaktighet
En personlig handlingsplan upprättas tillsammans med den studerande/arbetssökande. Handlingsplanen följs regelbundet upp.

Budget

Belopp i tusen kronor Nämnder/styrelser	Kostnader	Intäkter	Netto- kostnader
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	**280 715**	**57 850**	**222 865**
Arbetscentrum	24 110	12 482	11 628
Centrum för livslångt lärande	40 303	11 815	28 488
Gymnasium	216 302	33 553	182 749

Kultur- och fritidsnämnden

Syfte
Ett av utvecklingsförvaltningen övergripande syfte är att erbjuda kommuninvånarna en meningsfull fritidssysselsättning genom ett brett och flexibelt utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Vidare vill man bidra till ett ökat intresse för friluftsliv och rekreation samt utveckla bibliotekets verksamhet för främjandet av informations- och yttrandefriheten.

Strategier
För att anpassa verksamheten efter medborgarnas efterfrågan krävs beredskap att hantera nyheter inom både fritids- och kulturaktiviteter. Förändring i efterfrågan ställer krav på flexibilitet i verksamheterna.

Kulturaktiviteter, arrangemang och utställningar anordnas i samarbete med föreningar, studieförbund och i egen regi. Kulturprogram i föreningsregi stöttas med bidrag och subventionerade lokaler.

Kulturskolan erbjuder kvalitativ undervisning och utåtriktad verksamhet inom musik, dans, teater och bild. Skolans uppgift är att både möta upp nya behov och bevara och förmedla traditioner.

Alla barn- och ungdomar ges möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet utifrån sina förutsättningar, oavsett social eller etnisk tillhörighet, funktionshinder eller begåvning.

Genom interaktion, kreativa projekt och främjande fritidsmiljö på Kulturskolan fångar man upp ungdomar och rustar dem för vuxenlivet för att på så sätt åstadkomma ett vuxet och ansvarfullt förhållningssätt.

Biblioteket verkar för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare. Det gör man bland annat genom tjänsten: ”*Boka en tjänst*”. Sedan 2010 har öppettiderna utökats. Vidare har man planer på att fortsätta bygga ut självbetjäning i biblioteken via webb och mobil

Biblioteket arbetar offensivt med självservice och e-tjänster. Service ges till alla som efterfrågar bibliotekets tjänster - även för dem som t.ex. är rörelsehindrade eller i långvarig sjukdom och därför inte själva kan besöka biblioteket.

I frågor som rör stöd och verksamhetsutveckling jobbar fritidsenheten på att utveckla dialogen och samverkan med föreningslivet.

Föreningsgården *Kvarnhjulet* utvecklas till att bli en naturlig mötesplats för alla åldersgrupper i kommunen. Att skapa ändamålsenliga lokaler är viktigt för att bidra till utökade aktiviteter

Ungdomsverksamheten Café Bonza verkar för meningsfull och stimulerande fritid för de ungdomar som vuxit ur fritidsgården men fortfarande söker sin roll i samhället.

Fysisk aktivitet bland främst barn och ungdomar stimuleras genom nolltaxa på anläggningar samt aktivitetsbidrag för ungdomsaktiviteter

Det är viktigt att alla har en meningsfull fritidssysselsättning. Därför arbetar man för att skapa goda förutsättningar för att barn och ungdomar med en funktionsnedsättning ska kunna delta i föreningslivet.

Mål

Nöjd Medborgar Index (NMI) inom området Fritid/Idrott ska vara 72, dvs oförändrat.

Nöjd Medborgar Index (NMI) inom området Fritid/Kultur ska öka från 57 till 60.

Besöken på kommunens bibliotek ska öka med minst 5 procent totalt från 2010 till 2011.

Antalet inskrivna elever i kulturskolan ska öka med minst 5 procent.

Nyckeltal

	Utfall 2009	Prognos 2010	Budget 2011
Fritid			
Antal deltagare i föreningslivet i åldrarna 7-20	9 220	9 300	9 350
- varav flickor	4 171	4 200	4 220
- varav pojkar	5 049	5 100	5 130
Kultur			
Antal öppettimmar vid biblioteken	5 334	5 400	5 450
Antal besökare till biblioteken	278 247	300 000	350 000
Antal utlån	261 022	246 000	250 000

Verksamhetsförändringar

Under 2010 fördes ansvaret för kommunens ungdomskafé samt för evenemang i slottsområdet över till kulturenheten.

En kultur- och fritidsgala kommer att arrangeras. Under denna kommer bland annat årets kultur- och idrottsstipendieutdelning att ske under festliga former.

Information om kulturhistoriskt intressanta miljöer kommer under året att bli tillgängliga på kommunens hemsida.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs ytterligare två miljonor kronor, varav en miljon avser bidrag till studieförbunden.

Kvalitetsgarantier

Kulturskolan

Alla Tyresöbor i åldern 7-19 år erbjuds plats i kulturskolan. Om det blir kö till vår verksamhet tillämpar vi strikta turordningsregler.

Vår undervisning i kulturskolan omfattar minst 28 lektionstillfällen per läsår.

Alla elever i sång- och instrumentundervisning har möjlighet att delta i kör, orkester eller ensembleverksamhet efter det första året i kulturskolan.

Kulturenheten arrangerar kulturföreställningar och utställningar varje år:
Åtta kvalitativa och informativa samtidskonst- och temautställningar.

Tio teaterföreställningar för barn och föräldrar i olika delar av kommunen.

Åtta musikprogram med professionella artister på kommunens äldreboenden.

Fyra stora konserter eller andra musikarrangemang för kommunens ungdomar.

Fritid
Nya föreningar handläggs och registreras inom 14 dagar.

Utbetalning av bidrag till föreningens post/bankgiro, sker senast 14 dagar efter ekonomikontorets brytdag.

Alla kunder/besökare skall vid bokningar, konsultation, förfrågningar etc, bemötas av kunnig och engagerad personal

Bibliotek
Biblioteket är alltid bemannade med fackutbildad kompetent personal

Biblioteket arbeta offensivt med självservice, och e-tjänster både i biblioteket och via kommunens och bibliotekets webbsida

Biblioteket åtar sig att inom givna budgetramar inköpa och tillhandahålla böcker och övriga media som ur kvalitetssynpunkt överensstämmer med bibliotekslanen och passa låntagarnas behov

Väntetiden på beställda media ur bibliotekets eget bestånd är högst en månad.

Biblioteket ger service till alla som efterfrågar bibliotekets tjänster - även för dem som t.ex. är rörelsehindrade eller i långvarig sjukdom och därför inte själva kan besöka biblioteket.

Biblioteket erbjuder alla förskoleklasser, skolornas årskurs 2 och 4 samt grupper från barnavårdscentralen årligen till boktips och specialvisning av biblioteket.

Biblioteket garanterar att synpunkter och klagomål bemöts och hanteras på ett korrekt sätt samt att regelbundna brukarenkäter görs

Budget

Belopp i tusen kronor Nämnder/styrelser	Kostnader	Intäkter	Netto- kostnader
Kultur- och fritidsnämnden	**63 529**	**6 494**	**57 035**
Fritidsverksamhet	26 943	3 042	23 901
Bibliotek och kultur	36 586	3 452	33 134

Barn- och utbildningsnämnden

Syfte
Förskolans, grundskolans (inklusive förskoleklass och skolbarnsomsorg) och särskolans uppdrag är att nå de nationella målen i läroplanen för respektive verksamhetsform och allmänna råd för fritidshem.

Utöver detta ska barn- och utbildningsförvaltningen arbeta för att våra barn och ungdomar får bästa möjliga kunskaper för arbete eller fortsatta studier.

Barn och ungdomars olika förutsättningar ska uppmärksammas. Verksamheten ska kännetecknas av trygghet och respekt för alla människors lika värde och ge barn och ungdomar en stark tro på sig själva och framtiden.

Fritidsgårdsverksamheten styrs av lokala mål och uppdrag och syftar till att ge ungdomar i kommunen en meningsfull och utvecklande fritid.

Strategier
För att uppnå hög kvalitet inom en verksamhet krävs kontinuerligt utveckling. Utvecklingsarbetet är långsiktigt och bygger på allas delaktighet och medverkan. Framgång nås genom ett engagerat ledarskap, en organisation som stöder utveckling och samarbete, kontinuerliga omvärldsanalyser samt ett systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer.

Våra specifika strategier är att:

- bevaka vad som händer i omvärlden för att kontinuerligt följa och ta till oss nya forskningsresultat samt implementera nya styrdokument.
- verka för ständiga förbättringar genom analys av verksamhetens resultat i samband med brukarundersökningar, kvalitetsredovisningar, observationer med mera.
- prioritera barn i behov av särskilda insatser.
- planera för rekrytering av kompetent personal bland annat genom att i samverkan med Lärarhögskolan i Stockholm och Södertörns högskola anordna egna utbildningsinsatser för lärarstuderande knutna till kommunen.
- bistå med kontinuerlig kompetensutveckling på övergripande nivå.
- samverka med andra förvaltningar, huvudmän och högskolor.

Mål

Andel elever med minst godkänt betyg i samtliga ämnen
Tyresö ska under 2011 vara bland de 70 bästa kommunerna i landet med sikte på att under mandatperioden vara bland de 50 bästa kommunerna i landet.

Andel högskoleutbildad personal i förskoleklass
Tyresö ska under 2011 uppnå att 70% av personalen inom förskoleklass har pedagogisk högskoleutbildning.

Matematiska färdigheter i skolår 3
Tyresö ska under 2011 vara bland de 70 bästa kommunerna i landet när det gäller andelen elever som klarat samtliga delprov vid ämnesprovet i matematik.

Svenska i skolår 3
Tyresö ska under 2011 vara bland de 70 bästa kommunerna i landet när det gäller andelen elever som klarat samtliga delprov vid ämnesprovet i svenska.

Förvaltningen har också i uppdrag att under 2011 prioritera följande områden:

- Arbetsmiljö, trygghet och arbetsro för elever och personal
  Området är ett viktigt förbättringsområde. Inför 2012 ges förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheter att sätta mål och redovisa resultatet till nämnden.
- Andel barn i behov av särskilt stöd som kan få sin undervisning i Tyresö kommun
  Området är prioriterat och nämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en modell med syfte att eleverna i så stor utsträckning som möjligt ska erbjudas en bra skolgång i Tyresö kommun.

Nyckeltal

Förskola och grundskola	**Utfall 2009**	**Prognos 2010**	**Budget 2011**
Antal barn i förskola	2 692	2 719	2 669
Antal barn i familjedaghem	110	113	102
Antal barn med vårdnadsbidrag	52	49	53
Utnyttjandegrad i % (exkl vårdnadsbidrag)	93,5%	94,4%	93,1%
Kostnad/barn i förskola	98 500	100 600	102 700
Kostnad/barn i familjedaghem	74 100	69 000	80 300
Kostnad/barn vid vård av eget barn	35 000	34 900	36 300
Finansiering av kommunalskatt i %	87,2%	87,2%	87,7%
Finansiering av övriga intäkter i %	12,8%	12,8%	12,3%
Elever i Tyresös grundskolor åk 1-9	4 816	4 743	4 743
varav elever från andra kommuner	96	89	100
Elever i annan kommun	120	86	88
Elever i friskolor	581	614	669
Elever i förskoleklass	608	615	638

	Utfall 2008	**Utfall 2009**	**Utfall 2010**
Meritvärde skolår 9	213,1	218,3	212,3
Andel behöriga till gymnasiet	91,3%	92,8%	91,8%
Andel elever minst godkänt i alla ämnen	73,7%	82,8%	74,4%
Andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning	85%	85%	82%
Andel förskollärare i förskolan	45,0%	44,0%	39,0%

Särskola	**Utfall 2009**	**Prognos 2010**	**Budget 2011**
Elever i Tyresös obligatoriska särskola	38,5	42,0	45,0
Särskoleelever i friskolor eller andra kommuner	12,0	10,0	9,0

Brukarundersökning inom Våga Visa-samarbetet

Föräldrar förskola	2009 Tyresö	2010 Tyresö	2010 kommungrupp
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan	3,7	3,7	3,7
Det är arbetsro i verksamheten	3,3	3,3	3,4

Föräldrar och elever grundskola			
Mitt barn (jag) känner sig tryggt i skolan	2009 Tyresö	2010 Tyresö	2010 kommungrupp
förskoleklass	3,6	3,6	3,6
skolår 2	3,6	3,5	3,6
skolår 5 elever	3,6	3,7	3,7
skolår 5 föräldrar	3,6	3,6	3,6
skolår 8 elever	3,5	3,6	3,6
skolår 8 föräldrar	3,5	3,5	3,6
Det är arbetsro på lektionerna			
förskoleklass	3,1	3,2	3,2
skolår 2	2,8	2,9	3,0
skolår 5 elever	2,7	2,9	2,8
skolår 5 föräldrar	2,6	2,8	2,8
skolår 8 elever	2,5	2,5	2,7
skolår 8 föräldrar	2,4	2,4	2,7
Mitt barn får tillräckliga kunskaper			
skolår 2	3,4	3,3	3,4
skolår 5 föräldrar	3,2	3,3	3,3
skolår 8 föräldrar	3,0	2,9	3,1

Under år 2010 har meritvärdet, andel behöriga till gymnasiet och andel elever med minst godkänt betyg i alla ämnen i Tyresös skolor minskat något i förhållande till 2009 års resultat. Med undantag för läsåret 2009- 2010 och 2006-2007 har en positiv trend synts sedan år 2000. Tyresö låg föregående år över riksgenomsnittet både beträffande meritvärde, andel behöriga till gymnasieskolan och andelen elever med minst godkänt betyg i samtliga ämnen. Preliminär statistik för riket (88,1) visar att Tyresö även i år ligger över riksgenomsnittet vad gäller andel behöriga elever till gymnasiet. Jämförelse med riket för 2010 beträffande meritvärde och andel elever med minst godkänt betyg i alla ämnen går inte att göra i dagsläget då statistik för riket inte presenterats än.

Resultaten i brukarenkäten inom Våga Visa är i stort sett oförändrade sedan föregående år, med mycket höga resultat beträffande trygghet, relativt goda resultat inom kunskap och lärande, men lägre beträffande arbetsron i verksamheten. Resultaten vad gäller arbetsro har dock ökat i vissa grupper; förskoleklass, föräldrar i skolår 2 och 5 samt elever skolår 5. I jämförelse med kommungruppen ligger Tyresö på samma resultat som övriga kommuner vad gäller dessa grupper. Däremot ligger Tyresös resultat lägre än kommungruppen vad gäller arbetsro för elever och föräldrar i skolår 8. Resultatet för elever och föräldrar skolår 8 i Tyresö är även oförändrat sedan föregående år. Arbetsro är ett prioriterat mål för samtliga verksamheter under 2009 och 2010.

Verksamhetsförändringar

Reformer nationellt och lokalt

Riksdagen beslutade i juni om vissa tillägg och ändringar av skollagens (1985:1100) bestämmelser om bidragen till fristående verksamheter. Bidragsreglerna har utvidgats så att likabehandlingsprincipen även innefattar pedagogisk omsorg, där ersättning för hyra, administration och moms skall ingå i pengen. Det har ökat kostnaderna väsentligt för den pedagogiska omsorgen för 2011.

Under våren och sommaren 2010 har många beslut fattats på nationell nivå som påverkar arbetet inom förskola och grundskola. En ny skollag är beslutad, och implementeras successivt fram till hösten 2011. I skollagen ingår en ny läroplan och nya kursplaner för grundskolan. Förskolans reviderade läroplan beslutades av riksdagen under sommaren 2010. Implementeringsarbetet kommer att ske på flera plan under det kommande året. Skolverket anordnar konferenser för skolledare och för särskilt utsedda implementeringsansvariga lärare i kommunerna, som sedan måste beredas möjlighet att föra sina kunskaper vidare till kolleger. I ämnesgrupper och nätverk kommer mycket diskussioner att krävas kring hur de nya styrdokumenten påverkar pedagogernas uppdrag. På förvaltnings- och ledningsnivå behöver lokala styrdokument och rutiner ses över för att de ska matcha de nya kraven.

I förskolans reviderade läroplan betonas förskollärarens roll och pedagogiska ansvar. Detta kan på lång sikt innebära att kommunen behöver anställa fler förskollärare med ökade kostnader som följd. Behov av kompetensutveckling samt rekrytering med anledning av de nationella reformerna beskrivs närmare nedan under rubriken Särskilda satsningar.

Framöver väntas beslut om ytterligare förändringar av styrdokument för skolverksamheterna, exempelvis beträffande en eventuell lärarlegitimation. De krav på lärarbehörighet som en sådan reform skulle innebära, ställer krav på kommunen som redan nu bör påverka planeringen av kompetensutveckling. Detta utvecklas nedan under rubriken Särskilda satsningar.

Sedan 2010 har även barn till föräldralediga och arbetslösa rätt till fritidshemsplats i Tyresö kommun. Reformen var ett sätt att möta efterfrågan på skolbarnsomsorg från brukarna och innebär dessutom nya möjligheter för enheterna att integrera skola och fritidshem. Reformen har visats vara mer populär än väntat. Dessutom har antalet barn som nyttjar skolbarnomsorgen i år 4-6 ökat markant under 2010. Under hösten 2010 genomför förvaltningen en uppföljning av vad reformen inneburit för verksamheterna.

Organisatoriska förändringar

Stimmets enhet och Fårdala enhet slås samman från och med den 1 augusti 2010. I och med sammanslagningen bildas en större enhet, vilket ger större flexibilitet ekonomiskt och personalmässigt.

Särskilda satsningar

Förskola

Barn- och utbildningsnämnden får under 2010 ett extra anslag på 9 miljoner kronor. Två miljoner av detta belopp satsas på förskolan.

Barn i behov av stöd

Två miljoner av det extra anslaget 2010 satsas på barn i behov av särskilt stöd, en satsning som blir ramhöjande inför 2011.

Under hösten 2010 startar det treåriga projektet En skola för alla. Målet med projektet är att ge alla Tyresöelever möjlighet till en bra skolgång, i första hand i Tyresö kommun. Inom projektet kommer utbildning och stöd att erbjudas skolledare och pedagoger, för att dessa ska känna en ökad trygghet och kompetens i mötet med elever med särskilda behov och deras föräldrar.

Arbetet med utökade sommarskolor för elever som ska börja skolår 8 och 9 har varit framgångsrikt, och fortsätter framöver. Sommarskolan ger elever som behöver stöd för att nå målen möjlighet att lyckas med sina uppgifter och komma till höstterminsstarten med ett stärkt självförtroende gällande skolarbetet.

Återvändarskolan erbjuder stöd till elever som av olika orsaker inte varit i skolan under lång tid och därför behöver hjälp och stöd att komma tillbaka. Verksamheten har hittills fallit väl ut och är nu permanent. Inför kommande år planeras verksamheten utökas något.

Teknik
5 miljoner av det extra anslaget 2010 satsas på tekniska investeringar, framför allt på teknik i undervisningen. Skolorna har fortsatt uppbyggnaden av digitala klassrum genom satsningar på interaktiva skrivtavlor och elevdatorer. Satsningen på barn i behov av särskilt stöd innehåller bland annat elevdatorer till alla elever i särskola och kommunövergripande grupper.

I tekniksatsningen ingår även försök med en ny plattform för digitala utvecklingsplaner och uppföljning av varje elevs lärande i samverkan med vårdnadshavarna. Ett begränsat pilotprojekt för detta genomfördes under vårterminen 2010 på Tyresö skola. Pilotprojektet kommer att successivt utökas under läsåret 10/11. Förutsatt att plattformen motsvarar förvaltningens förväntningar kommer den att vara implementerad på alla enheter höstterminen 2011.

Utvecklingssatsningar
Premieskolan är en extra skolvecka i början av sommarlovet för de elever som går ut årskurs åtta med de högsta betygen. Eleverna besöker museer, universitet och högskola och tanken är att de ska få inspiration inför framtida studier och yrkesval.

Tyresö Vetenskapliga Akademi, TVA, en eftermiddagsverksamhet för elever som vill fördjupa sina kunskaper inom naturvetenskap och teknik, är ett samarbete mellan Tyresö kommun och Vetenskapens hus som fortsätter. Planer finns på att utvidga TVA under 2011 med ett samhällsorienterande tema.

En del av de resurser som avsatts för utvecklingspedagoguppdrag, omvandlas nu till resurser för utvecklingsprojekt. Resurserna fördelas av förvaltningens ledningsgrupp utifrån ansökningar, där pedagoger beskrivit vilka idéer de vill genomföra och vilka behov projektet ska fylla. Hittills har sex projekt beviljats, varav de flesta riktade till yngre grundskoleelever. Inom projekten ska bland annat laborativ matematikundervisning, tematiska arbetssätt i samverkan med näringslivet och metoder tidiga observationer av barns språkutveckling utvecklas. Projekten kommer att utvärderas och resultaten kommer dels att publiceras på kommunens hemsida och intranät, dels ställas ut som inspiration i kommunens Servicecenter.

Kompetensutveckling
Implementeringen av de nya styrdokumenten och den tid som behöver investeras i detta kan komma att innebära att andra fortbildningssatsningar får anstå, men de nya riktlinjerna ställer även nya krav på personalens kompetens.

Vid ett eventuellt införande av legitimation för lärare antas att behörighet i både ämne och årskurs kommer att krävas att för att lärare ska få undervisa och inte minst sätta betyg. Detta innebär att stora kompetensutvecklingsbehov kommer att uppstå i grundskolan. En kartläggning av varje enskild lärares behörighet, examen och inriktning i utbildningen, samt i vilka årskurser och i vilka ämnen läraren undervisar genomförs under höstterminen 2010. Denna kartläggning kommer att ligga till grund för den strategiska planeringen för kompetensutveckling av lärare i kommunen. Förvaltningen anser att framtida fortbildning inom Lärarlyftet ska riktas tydligare mot att leva upp till de nya kraven, snarare än att möta önskemål från lärare. Förvaltningen föreslår att nuvarande regler för delfinansiering av Lärarlyftet gäller även fortsättningsvis och att centrala medel anslås för den del som inte täcks av statsbidrag. Att täcka ett för förvaltningen rimligt utnyttjande av högskoleverkets poängtilldelning 2011 kommer att kosta 900 tkr vilket finansieras inom budgetram.

Den statliga satsningen på kompetensutveckling i förskolan, det så kallade Förskolelyftet, under perioden 2009 – 2011 riktar sig till barnskötare, förskollärare och personal med pedagogiskt ledningsansvar. Fokus för utbildningarna inom förskolelyftet är språklig- och matematisk utveckling, men även uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet. En eventuell förlängning av ett statlig förskolelyft kommer troligtvis att inriktas mot stödjande av implementering av förskolans nya läroplan. Förvaltningen föreslår att nuvarande regler för delfinansiering gäller även fortsättningsvis och att centrala medel anslås för den del som inte täcks av statsbidrag. För detta ändamål finns 300 tkr i förvaltningens budget för 2011.

Satsningen på kompetensutveckling för lärare i Tyresös grundskolor fortsätter, bland annat med Skolverkets satsning på PIM, Praktisk IT- och mediekompetens. Fram till 2013 pågår arbetet med att låta alla skolledare och pedagoger i förskola, särskola och grundskola genomgå en PIM-utbildning och examineras inom projektet.

Rekrytering
Enligt förvaltningens prognos kommer 21 förskollärare och 17 barnskötare gå i pension till och med 2014. Då kommunen eftersträvar en högre andel högskoleutbildad personal i förskolan, inte minst med bakgrund av den reviderade läroplanens betoning av förskollärarens ansvar, föreslås att en del av barnskötarna ska ersättas av förskollärare i den takt vakanser uppstår. Ovanstående faktorer samt en beräknad ökning av barnantalet i i förskolorna gör att förvaltningen ser ett behov av att anställa cirka 35-40 förskollärare under perioden 2011-2014 och ytterligare 25-30 under perioden 2015-2017. Förskollärare är dock ett bristyrke i hela regionen, och särskilda satsningar krävs för att lyckas med rekryteringen.

Även utbildade fritidspedagoger är en bristvara i regionen. Här väntas inte några stora pensionsavgångar, men antalet fritidspedagoger i verksamheten idag är lägre än förvaltningen önskar.

För att lyckas med rekryteringen inom bristyrken måste förvaltningen arbeta med att göra Tyresö kommun till en attraktiv arbetsgivare. En viktig metod är att söka nya vägar för att nå dessa personalgrupper, bland annat genom direkta kontakter med lärosäten och studenter under

deras utbildning Kommunen måste också lyfta fram positiva aspekter, såsom nätverk, kompetensutveckling, förskollärarens pedagogiska ansvar, samverkan mellan enheterna samt möjligheten för de fackliga organisationerna att teckna lokalt arbetstidsavtal, som innehåller 40-timmarsvecka och ett extra lönepåslag även för fritidspedagoger.

Rekrytering av förskollärare enligt ovan beräknas rymmas inom befintliga budgetramar. För en ökning av antalet fritidspedagoger krävs satsningar som beskrivs nedan under rubriken Framtida satsningar.

Framtida satsningar
Personaltätheten vid fritidshemmen är låg i Tyresö kommun idag. Grovt räknat går idag 50 barn på varje fritidspedagog och kommunen behöver nyanställa för att minska antalet. Förvaltningens önskemål är att medel tillförs för att anställa ytterligare en fritidspedagog per enhet med fritidshem (8 personer) årligen under en femårsperiod. En sådan satsning skulle innebära att antalet barn per fritidspedagog halveras.

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår ett program för livs- och karriärutveckling, som ett led i att förbättra elevernas studieresultat och samtidigt ge medarbetare förutsättningar och möjligheter till utveckling i arbetslivet. Målgrupp för programmet är tillsvidareanställda medarbetare, som chefen upplever inte utvecklas och trivs på sin arbetsplats eller lyckas med sitt arbete. Liknande program har införts i andra kommuner med mycket gott resultat. Förvaltningen bedömer att det inom varje resultatenhet kan finnas en person per år som man bedömer behöver komma vidare i sin livs- och karriärutveckling. Programmet skulle innebära att dessa medarbetare erbjuds ett möte med anlitad konsult för en genomgång av erfarenheter, behov och önskemål. Om medarbetaren har intresse av att gå vidare görs en handlingsplan och lämplig insats beslutas. Ifall bedömning görs att medarbetaren har behov av annan insats än livs - och karriärutveckling initieras istället ett samtal kring detta mellan rektor, konsult och medarbetare. Sex miljoner har beräknats för detta ändamål. Medlen har tills vidare tagits upp under kommunledningens anslag.

Förvaltningen har antagit att de statliga kompetensutvecklingssatsningarna inom Lärarlyftet och Förskolelyftet förlängs efter 2011. Beträffande Lärarlyftet har regeringen aviserat en fortsättning, men eventuellt med annorlunda inriktning. Förskolelyftet ska utvärderas under 2011 innan beslut om fortsättning fattas. Om förutsättningarna för statliga medel förändras, kan behov av ökade kommunala satsningar uppstå.

<u>Strategiska utvecklingområden</u>
Barn- och utbildningsförvaltningen bidrar till kommunens strategiska utvecklingsområden genom arbetet mot de mål som presenterats ovan, men även i pågående arbete, exempelvis:

- Kvalitet och service
    - Förberedelser för gemensam kö till barnomsorgen. I första steget en decentralisering av den kommunala kön, så att förskolorna sköter sina egna placeringar.
    - Arbete enligt kvalitetsgarantier, bland annat att alla förskolor och skolor ska ha uppdaterade hemsidor med aktuell information.
    - Pilotprojekt med ny modell för digitala individuella utvecklingsplaner i grundskolan.
    - Tekniksatsning i grundskolan.
    - Genomgång av kvalitetsarbetet i den obligatoriska särskolan.

- Projektet En skola för alla, som syftar till att erbjuda barn i behov av särskilt stöd en bra skolgång i Tyresö kommuns skolor.
- Tyresö återvändarskola för elever med stor frånvaro

- God boendemiljö
  - Närhet till förskolor och skolor, nybygge i centrumområdet samt ökning av platstillgången i strandområdet.
  - Valfrihet och mångfald i verksamheten
  - Aktivt och kvalitetssäkrat likabehandlingsarbete
  - Certifiering av trygga och säkra skolor i samarbete med Nacka och Värmdö kommun
  - Ett genomtänkt arbete med underhåll och investeringar i våra lokaler.
  - Bra, trygga fritidssysselsättningar för ungdomar i kommunen

- God ekonomisk hushållning
  - Kontinuerlig uppföljning av enheternas ekonomiska resultat
  - Satsningar på förskolan och på barn i behov av stöd
  - Nytt budget- och prognossystem

Kvalitetsgarantier

Grundskola och särskola
Målet för allt arbete i Tyresö kommuns skolor är att varje barn ska få möjlighet att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina individuella förutsättningar.

Skollagen, läroplaner och kursplaner reglerar vad varje skola i Sverige måste uppnå.
Läroplanen delar in uppdraget i fem målområden:

Normer och värden
Skolan ska arbeta för att alla elever ska känna sig trygga och respekterade.

Utveckling och lärande
Alla elever ska ges bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling.

Ansvar och inflytande
Skolan ska ge alla elever möjlighet till ansvar och inflytande över sin skolgång.

Skola och hem
Skolan ska arbeta tillsammans med föräldrarna för att gemensamt se till varje elevs bästa.

Övergångar och samverkan
Skolan ska samverka med samhället omkring skolan, och samarbeta med andra skolformer vid elevernas övergångar.

Våra kvalitetsgarantier anger vad barn och föräldrar kan förvänta sig av oss utöver det som lagar och förordningar redan reglerar. Garantierna utgår från samma målområden som läroplanen, och anger konkreta, mätbara åtaganden:

VI LOVAR:.

Eleverna har schemalagda värdegrundsövningar som syftar till god självbild samt respekt och empati för andra.

Elevers utveckling och lärande följs upp och dokumenteras i Skolportalen, ett gemensamt system som följer eleven genom grundskolan och särskolan.

Skolorna har aktiva elevråd och klassråd som ger eleverna möjlighet att påverka verksamheten. I särskolan ges eleverna möjlighet till inflytande utifrån sina och gruppens förutsättningar.

Skolorna följer gemensamma planer för att underlätta elevernas övergång mellan skolformer och stadier.

Skolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information.

Fritidshemmen informerar regelbundet föräldrar om verksamhetens innehåll.

Skolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer.

<u>Förskola</u>
Målet för allt arbete i Tyresö kommuns förskolor är att varje barn ska få möjlighet att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina individuella förutsättningar.

Skollagen, läroplaner och kursplaner reglerar vad varje förskola i Sverige måste uppnå.
Läroplanen delar in uppdraget i fem målområden:

Normer och värden
Förskolan ska arbeta för att alla barn ska känna sig trygga och respekterade.

Utveckling och lärande
Förskolan ska stimulera och utmana varje barns utveckling och lärande.

Inflytande
Alla barn ska ges möjlighet till ansvar och inflytande utifrån den egna utvecklingsnivån.

Förskola och hem
Förskolan ska arbeta tillsammans med föräldrarna för att gemensamt se till varje barns bästa.

Övergångar och samverkan
Förskolan ska samverka med samhället omkring förskolan, och samarbeta vid barnens övergångar till andra skolformer.

Våra kvalitetsgarantier anger vad barn och föräldrar kan förvänta sig av oss utöver det som lagar och förordningar redan reglerar. Garantierna utgår från samma målområden som läroplanen, och anger konkreta, mätbara åtaganden

VI LOVAR ATT:

Barnen är ute varje dag.

Barnen har möjlighet till fri lek varje dag.

Utvecklingssamtal sker en gång per termin

Förskolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information.

Förskolorna följer en gemensam plan för att underlätta barnets övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola.

Förskolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer.

<u>Kvalitetsgarantier för fritidsgårdsverksamheten</u>

VI LOVAR ATT:

Alla som kommer till fritidsgården får ett personligt bemötande av personalen.

Alla fritidsgårdens verksamheter är drogfria.

Alla ungdomar har möjlighet att vara med i både planering och genomförande av våra aktiviteter.

Budget

Belopp i tusen kronor **Nämnder/styrelser**	**Kostnader**	**Intäkter**	**Netto-kostnader**
Barn- och utbildningsnämnden	**883 734**	**84 934**	**798 800**
Förvaltningsgemensamt	17 982	0	17 982
Förskola	284 218	35 090	249 128
Grundskola	546 548	42 310	504 238
Särskola	23 115	4 451	18 664
Fritidsgårdar	11 871	3 083	8 788

Socialnämnden

Syfte
Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och med största möjliga nytta för målgruppen.

Strategier

- Barn och unga ska ha goda uppväxtförhållanden och utslagning förhindras.
- Vård och omsorg om utsatta familjer och vuxna ska erbjudas med god kvalitet och vara kostnadseffektiv.
- Ökningen av försörjningsstöd ska stävjas. Arbetslinjen gäller med särskild tyngdpunkt på att minska ungdomars beroende av försörjningsstöd.
- Personer på särskilda boenden för äldre och för personer med funktionshinder får en ökad livskvalitet i vardagen.
- Anhöriga som vårdar och stödjer sina närstående får stöd.

Mål

Antalet placeringsdygn inom barn- och ungdomsvården minskar med 20 % genom fortsatt satsning på förebyggande och stödjande insatser. (94,2 helårsplaceringar enligt bokslut 2009)

Antalet unga under 25 år med försörjningsstöd halveras genom aktiva åtgärder i samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och arbetscentrum inom Samordningsförbundet. (69 ungdomar med försörjningsstöd juni 2010).

Minst två personer med daglig verksamhet enligt LSS får arbete eller arbetsmarknadsinsats inom den reguljära arbetsmarknaden alternativt studier.

Ökade valmöjligheter för sysselsättning införs för personer med psykisk funktionsnedsättning. Ett kundvalssystem införs med sociala företag som erbjuder daglig sysselsättning.

Demensvården inom äldreomsorgen prioriteras och utvecklas. Fler äldreboendeplatser omstruktureras för personer med demenssjukdomar (100 platser 2010), dagvården utökas med minst 7 platser (18 platser 2010) och behoven av avlastning för anhöriga i form av växelvård samt korttidsvård tillgodoses.

Behovet för äldre makar/par att bo tillsammans i äldreboende tillgodoses även om bägge inte har vårdbehov. Detta gäller även samkönade par. I första hand ges förtur till Trygghetsboende/seniorlägenhet av biståndschefen om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Kompetensutveckling om HBT (homo, bi och trans) prioriteras. HBT-certifiering genomförs inom minst en verksamhet.

Satsningen på anhörigstöd för äldre och yngre personer med funktionshinder eller långvarigt sjuka utökas.

Nyckeltal

	Utfall 2009	Prognos 2010	Budget 2011
Antal hushåll med försörjningsstöd i genomsnitt/mån	255	286	260
Helårsplaceringar 0-12 år i familjehem	29,2	25,6	28,5
Helårsplaceringar 13-20 år i familjehem	37,3	36,1	36,0
Antal placeringsdygn inom barn- och ungdomsvården	94,2	94,0	75,4
Helårspersoner med personlig assistans i egen regi	37,0	32,0	32,0
Helårspersoner med personlig assistans i privat regi	26,0	30,0	30,0
Årsboende inom omsorg om funktionshindrade			
- egen regi	81,0	82,0	86,0
- privat regi	0,0	6,0	6,0
- köpta platser	20,2	20,0	19,0
Totalt antal hemtjänsttimmar i äldreomsorgen	144 170	176 000	182 200
Antal personer med hemtjänst i äldreomsorgen i genomsnitt/mån	438	512	531
Ersatta timmar/hemtjänsttagare/ månad i äldreomsorgen	27,0	28,6	29,0
Antal platser i äldreboenden			
- kommunal regi	141	151	151
- privat regi	89	99	106
- köpta platser	19	24	17
Totalt antal platser i äldreboenden	249	274	274

Verksamhetsförändringar

Förvaltningens budgetram är netto 536,9 miljoner för 2011 vilket innebär en utökning med 23,7 miljoner jämfört med 2010. Ökningen är främst hänförlig till pris- och löneökningar samt den demografiska utvecklingen inom äldreomsorgen med fler platser inom särskilt boende och fler hemtjänsttimmar. Även omsorgen om funktionshindrade och individ- och familjeomsorgen har tillförts medel för den utbyggnad som planeras. Ramen för försörjningsstöd har minskat med 2,5 miljoner (jämfört med 2010).

Inom alla program anpassas verksamheten och utvecklas i enlighet med mål, nya behov och budget. Upphandlingar och konkurrensutsättning fortsätter. Verksamhetsförbättringar, effektivisering, samordning och god budgetkontroll är en förutsättning för att möta nästa års utmaningar.

Inom omsorgen om funktionshindrade beräknas utbyggnad ske under året med de medel som tillförts. Den dagliga verksamheten utökas och ett nytt gruppboende med fullvärdiga bostäder ersätter Villa Höglid och Villa Linde. Korttidshemmet på Granängsringen beräknas då flytta till

mer ändamålsenliga lokaler på Villa Höglid. Ett nytt barn- och ungdomsboende finansieras genom hemtagning och effektivisering.

Utöver ram tillkommer kostnadsökningar för fler personer i behov av mobilt stöd i sevicebostäder samt ökad hemtjänst för svårt sjuka i hemmet. Sammantaget innebär det att verksamheten måste effektiviseras motsvarande 1,5 miljoner. Besparingar sker inom alla enheter och viss positiv effekt bör kunna tillgodoräknas av KomAn-projektet som syftar till att finna vägar ut i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning.

Inom individ- och familjeomsorgen bedöms behoven inom barn- och ungdomsvården fortsätta på samma nivå som 2010 vilket innebär att kostnaderna för 2011 förväntas rymmas inom ramen. Däremot beräknas prognosen inom försörjningsstödet för 2010 till minus 2,7 miljoner. I den preliminära budgetramen från Kommunstyrelsen 2011 har kostnaderna för försörjningsstödet sänkts med 2,5 miljoner. Det innebär att om nuvarande trend håller i sig kommer budgeten för försörjningsstödet att vara underfinansierad med 5 miljoner 2011. Förvaltningens bedömning är att en konjunkturförbättring och minskad arbetslöshet inte så tidigt kan avläsas i resultatet för försörjningsstöd då många personer står långt ifrån arbetsmarknaden. Satsningen på ungdomsteamet inom Samordningsförbundet etcetera bedöms kunna halvera antalet ungdomar med försörjningsstöd vilket innebär en minskning motsvarande det beräknade underskottet för 2010. Kostnaderna för Samordningsförbundet ökar med 0,4 miljoner 2011. Besparingar måste då ske framför allt inom den verksamhet som inte innebär myndighetsutövning.

Inom äldreomsorgen ökar hemtjänst och platser i särskilt boende på grund av demografin med de medel som tillförts. Behoven har dock ökat mycket kraftigt jämfört med tidigare beräkningar för hemtjänst och köp av externa särskilda boendeplatser samt korttidsvård, särskilt för demenssjuka. Underskottet för 2010 har beräknats till minus 15,4 miljoner. Olika åtgärder planeras för att komma tillrätta med underskottet:

- Omstrukturering till fler demensplatser i särskilt boende
- Fler platser i dagvård för demenssjuka
- Minskat behov av korttidsvård genom projektet ”Den sammanhållna vården”
- Ökade intäkter efter taxeöversyn
- Omvandling av korttidsplatser till permanentboende

6,0 miljoner anslås till socialnämnden för att under 2011 täcka kostnader för den volymökning som skett inom äldreomsorgen utöver vad som beaktats i resurstilldelningsmodellen. Nämnden får i uppdrag att under 2011 utreda vilka åtgärder som kan vidtas inom nämndens hela ansvarsområde för att omdisponera medel så att insatserna kan finansieras även efter 2011.

<u>Individ- och familjeomsorg</u>

- Försörjningsstödet ökade kraftigt under 2009 och i genomsnitt fick 255 hushåll per månad försörjningsstöd. Hittills under 2010 har ökningen fortsatt, efter åtta månader har i genomsnitt 286 hushåll per månad fått försörjningsstöd. Den rådande lågkonjunkturen med ökande arbetslöshet i kombination med försäkringskassans striktare regler påverkar direkt dem som inte har en stark ställning på arbetsmarknaden till exempel ungdomar och personer med sociala problem. Tyresö har i många år haft en jämförelsevis låg andel hushåll med försörjningsstöd och låga kostnader. Samlade aktiva insatser i samverkan med arbetsförmedlingen, arbetscentrum, försäkringskassan och landstinget

utvecklas bland annat inom ramen för det nybildade Samordningsförbundet i syfte att minska bidragsberoendet.

- Behoven inom barn- och ungdomsvården har ökat årligen sedan fem år tillbaka. Antalet familjer med barn och unga som behöver många och omfattande insatser fortsatte på en hög nivå 2009. Verksamheten bedöms fortsätta på samma nivå 2010. En ny mottagningsfunktion har organiserats inom barn- och ungdomsvården och en samrådsgrupp ska konsulteras innan placering av barn och ungdomar.

- Inom missbruksvården har projekt med uppsökande verksamhet som finansierats av statliga medel upphört. Verksamheten kommer dock att fortsätta men i mindre omfattning. Behovet av vård och boende ökar för personer med komplex problematik till exempel både missbruk och neuropsykiatriska diagnoser eller missbruk och psykiatriska diagnoser. Behovet bedöms kunna tillgodoses med den utökning av platser som planeras på Hästskon.

- Boendeverksamheten för personer med psykisk funktionsnedsättning har samorganiserats inom individ- och familjeomsorgen. Hästskons stöd- och boendeenhet är en mellanboendeform och består av tio platser för personer med så kallade dubbeldiagnoser (missbruks- och psykiska problem) och nio platser för personer med psykiska problem. En utökning av verksamheten planeras i samverkan med landstinget.

- Mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och ungdomar från 14 år utökas till tio platser enligt överenskommelse med Migrationsverket. Upphandling av boendeverksamhet (HVB-hem) med fyra platser för asylsökande ungdomar pågår. Boende för ungdomar med uppehållstillstånd organiseras i kommunal regi i form av utslussningsboende och träningslägenheter. Ungdomar som behöver mer omfattande stöd placeras till exempel i familjehem med tillsyn dygnet runt. Verksamheten finansieras genom ersättning från Migrationsverket.

- Avdelningen utökas med en ny enhet där mottagningsfunktionen för hela barn- och ungdomsvården ingår, inklusive mottagning av ensamkommande flyktingbarn.

<u>Äldreomsorg</u>

- Äldreomsorgen behöver byggas ut under planperioden fem år framåt på grund av demografin. Antalet äldre över 80 år beräknas öka med 39 procent (480 personer) fram till år 2015. År 2013 beräknas samtliga 52 platser på Krusmyntan disponeras av Tyresö kommun. Förvaltningens uppdrag är att planera för att ett nytt äldreboende ska stå klart år 2014. Inriktningen är att det nya äldreboendet ska uppföras invid Krusmyntan, på den tomt som ägs av kommunen och är planlagd för ändamålet.

- Behoven av boende för demenssjuka ökar i takt med att befolkningen blir allt äldre. Demensvården utökas genom en successiv omstrukturering av befintliga platser samt att det nya boendet ges demensinriktning. Antalet platser inom dagvården ökar och korttidsvård/avlastning för anhöriga utvecklas.

- I oktober 2011 beräknas det nya trygghetsboendet i anslutning till Björkbacken stå klart. De 74 hyreslägenheterna förmedlas utan biståndsprövning till personer från 75 år och uppåt. Personer från 90 år har förtur. Tyresö Bostäder AB bygger det nya

trygghetsboendet och som första kommun i landet har investeringsbidrag beviljats för byggnationen. Boendet inrymmer bland annat en gemensam träfflokal, gästrum, lokal för sjuksköterskemottagning och kommer att ha en värd- eller värdinnetjänst. Annan service inom Björkbacken blir också tillgänglig till exempel hårvård, fotvård och bibliotek. Gemensamma måltider kan erbjudas i restaurangen. Intresset är mycket stort, drygt 1200 personer har anmält sig i bostadskön. Delegation ges till biståndschefen att bevilja förtur till trygghetsboende/seniorboende vid särskilda skäl efter utredning av biståndshandläggare.

- En ny restaurang och kök kommer att uppföras vid Björkbacken och preliminärt stå klar i oktober 2011. Upphandling av en privat restauratör har påbörjats. Restauratören ska sköta matproduktionen för Björkbackens äldrecentrum och de matlådor som förmedlas via hemtjänsten. Verksamheten kommer även ha öppen restaurangverksamhet och aktiviteter/kulturevenemang för allmänheten. Restaurangen Lyktans nuvarande lokaler byggs om till cirka sju äldrebostäder.

- Hemtjänsten har ökat mycket kraftigt från andra halvåret 2009 och fortsättningsvis även under 2010. Den 1 juli 2010 hade 523 personer hemtjänst vilket är 75 personer fler än beräknats utifrån demografin. Den kraftiga ökningen det senaste året analyseras och förvaltningens bedömning är att den uppsökande verksamhet som nyligen genomförts kan ha haft viss betydelse.

- Fler brukare väljer att anlita privata utförare inom hemtjänsten genom kundvalssystemet. Om man räknar antalet brukare, hade 33 procent av de äldre valt privat utförare i juli 2010 jämfört med 27 procent samma månad 2009. Avtalen med de fem privata hemtjänstföretagen är förlängda till och med mars 2012, med möjlighet till förlängning ytterligare två år, därefter måste ny upphandling ske.

- Hemtjänstens budget fördelas genom en så kallad hemtjänstpeng, det vill säga en fastställd ersättning för utförd timme. Under 2010 har ersättningen höjts och utgår nu med 315kr/timme för omvårdnadsinsatser och 250 kr/timme för serviceinsatser. Den kommunala utföraren har något lägre ersättning, 309 kr respektive 245 kr, på grund av momskompensation för de privata. Ersättningen räknas upp årligen i enlighet med den av kommunfullmäktige fastställda maximala kostnadsökningen per år.

- Den som har hemtjänst kommer att få ökat inflytande och självbestämmande enligt socialnämndens beslut. Detaljstyrningen av insatser ska minska och brukarna inom hemtjänsten ska ges möjlighet att inom den beviljade tidsramen byta insatser utifrån dagsform och behov. En referensgrupp med bland annat representanter från pensionärsrådet och fackliga företrädare deltar i utformningen av verksamheten.

- Efter lagändring ska kommunens stöd till anhöriga omfatta även dem som vårdar närstående som är långvarigt sjuka, eller vårdar närstående som har funktionshinder och är yngre än 65 år. En kartläggning av behoven av anhörigstöd för målgruppen genomförs av anhörigkonsulenten och en strategisk plan för stödet till anhöriga utarbetas.

- Kommunen har i samverkan med bland annat Stiftelsen Äldrecentrum och Lidingö ansökt om projektmedel via Europeiska Socialfonden för fortsatt grundutbildning och

kompetensutveckling enligt Tyresömodellen inom Kompetensstegen. Projektet pågår till augusti 2013.

- Verksamheten inom äldreomsorgen fortsätter att utvecklas med hjälp av statliga stimulansmedel beräknat till 1,1 miljoner 2010/2011. Syftet med stimulansmedlen är att kommunen i samverkan med landstinget ska höja kvaliteten i vården och omsorgen inom prioriterade områden; förebyggande arbete, demensvård, rehabilitering, kost och nutrition samt det sociala innehållet. Ansökan om medel till kvalitetsförbättringar förutsätter samverkan med landstinget.

- Äldreomsorgen har i samverkan med Handengeriatriken beviljats drygt 4 miljoner under ett år för förbättringsarbete för de mest sjuka äldre. Projektet ”Sammanhållen vård i hemmet” beräknas kunna minska behoven av korttidsvård. Preliminärt kommer statsbidrag beviljas för ytterligare två år.

- En översyn av taxor och avgifter genomförs. Möjligheten att införa tim-taxa prövas i syfte att tydliggöra den enskildes avgifter i förhållande till de insatser som ges samt öka brukarens möjligheter till kontroll.

- Nya bestämmelser i socialtjänstlagen införs den 1 januari 2011 om en nationell värdegrund för äldreomsorgen, möjligheterna för den äldres möjlighet att välja när och hur hjälp i boendet och annan lättåtkomlig service ska ges samt kommunens möjlighet att ge kompensation i vissa fall. Statliga medel har avsatts för att implementera värdegrunden.

- En nationell samordnare har tillsatts med syfte att stödja kommuner och landsting i processen att föra över ansvaret för hemsjukvården från landstinget till kommunerna. Frågan om kommunerna ska ges befogenhet att kunna anställa läkare ska utredas.

<u>Omsorg om funktionshindrade</u>

- Personer med psykisk funktionsnedsättning som har betydande svårigheter i sin livsföring har efter biståndsprövning rätt till daglig sysselsättning. Ett kundvalssystem har utarbetats och prövas under 2010 för att främja inflytande för den enskilde. Ett socialt företag, Jobbverket, har bildats. En upphandling enligt LOV (lag om valfrihet) övervägs.

- För målgruppen personer med psykiska funktionshinder planeras kommunens första gruppboende enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) med sex platser att preliminärt stå klart år 2013-2014. Detaljplanering pågår för en tomt på Breviksvägen (sågenområdet).

- Verksamhet för personer med funktionshinder behöver byggas ut årligen de närmaste fem åren. 21 ungdomar går ut särskolan och har rätt till boende och daglig verksamhet enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Det nya gruppboendet på Gränsvägen, som drivs av Carema Orkidén, startade i slutet av 2009, därefter finns behov av ett nytt gruppboende att stå klart 2012 respektive 2013. Planeringen har påbörjats och olika tomter övervägs i samarbete med statsbyggnadskontoret.

- Planeringen av ett ersättningsboende för Villa Linde och Höglid, som inte är fullvärdiga bostäder enligt LSS, har tidigarelagts efter tillsynsbeslut av länsstyrelsen och Socialstyrelsen. Det nya gruppboendet för sex personer beräknas stå klart hösten 2011 på en tomt i Strandområdet som är planlagd för ändamålet. Verksamheten kommer även fortsättningsvis drivas i kommunal regi.

- Ett nytt barn/ungdomsboende enligt LSS planeras under år 2010 för tre ungdomar. Efter en ombyggnad av daghemmet Kuben kan verksamheten preliminärt starta den 1 oktober. Det är ett angeläget behov som uppkommit under året.

- Allt fler personer, såväl yngre som äldre, får en neuropsykiatrisk diagnos. Förvaltningens beräkningar visar att även antalet servicebostäder enligt LSS måste utökas årligen.

- Behoven av korttidsvistelse för barn med funktionsnedsättning ökar och är bland annat ett viktigt stöd och avlastning för föräldrarna. Det nya barnboendet innebär att platser på korttidshemmet frigörs så att det ökande behovet kan tillgodoses. Det finns dock behov av mer ändamålsenliga lokaler för korttidshemmet på Granängsringen. Flyttning av korttidshemmet till Villa Höglid övervägs.

- Kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och psykiatrin samverkar nu i KomAn – ett treårigt projekt med EU-bidrag. Projektet syftar till att finna vägar ut i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning. För Tyresö kommun har beviljats 8,3 miljoner för projektet och verksamhet planeras för cirka 200 deltagare.

- Efter lagändring måste nu kommunens stöd till anhöriga omfatta även dem som vårdar närstående som är långvarigt sjuka, eller vårdar närstående som har funktionshinder och är yngre än 65 år.

- Av andelen brukare i hemtjänsten har i juli 55 procent valt privat utförare i kundvalssystemet jämfört med 57 procent i juli 2009.

- Fortsatt satsning för kompetensutveckling av personal i olika projekt som finansieras via statsbidrag eller EU-bidrag. Ytterligare projekt inom psykiatriområdet planeras, med stöd av bland annat statligt stimulansmedel.

Kvalitetsgarantier

1. Hemtjänst

När du söker hemtjänst

Vi är tillgängliga
När du ansöker om hemtjänst får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka
Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär synlig identitetsbricka.

Valfrihet
När du har beviljats hemtjänst kan du välja mellan sex olika utförare. Du kan välja om insatsen ska utföras av kommunen eller av ett enskilt företag som kommunen har avtal med. Är du inte nöjd efter ditt val, har du möjlighet att byta utförare inom 14 dagar.

<u>När du får hemtjänst</u>

Snabba insatser
När du har beviljats hjälp med mat eller personlig omvårdnad kommer den att ges inom två dygn, eller tidigare om så behövs.

Kontaktperson
Du får en egen kontaktperson inom hemtjänsten senast 14 dagar efter det att hjälpinsatsen startat. Är du inte nöjd har du rätt att byta kontaktperson.

Individuell planering
Vi tar reda på hur och när du vill att insatsen ska utföras för att tillgodose dina behov och önskemål. Vi gör därför en individuell planering tillsammans med dig.

Vi håller tider
Vi håller de överenskomna tiderna och meddelar dig om vi blir mer än en halvtimme försenade. Om hjälpen av något skäl måste utebli helt, meddelar vi dig detta senast klockan 9.00 samma dag.

Vi meddelar vem som kommer
Om någon annan än vår ordinarie personal kommer till dig, lovar vi meddela detta till dig i förväg.

Vi bär synlig identitetsbricka
All personal som kommer till dig bär synlig identitetsbricka eller har med sig tjänsteintyg och legitimation.

Vi ringer på dörren och hanterar nycklar på säkert sätt
Vi ringer eller knackar alltid på dörren när vi kommer. Vi har säkra rutiner för hantering av nycklar.

God tillgänglighet
Du kan nå oss på telefon både dagtid och kvällstid.

Trygghetslarmet besvaras snabbt
När du larmar oss, besvaras larmet inom 3 minuter och åtgärdas inom 30 minuter.

2. Äldreboende

<u>När du söker äldreboende</u>

Vi är tillgängliga
När du ansöker om äldreboende får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på Biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka
Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär synlig identitetsbricka.

Valfrihet
När du har beviljats äldreboende får du välja mellan de äldreboenden som finns i kommunen så att boendet passar dina önskemål och behov. Innan du gör ditt val kan du, och dina anhöriga om du så vill, besöka alla äldreboenden i kommunen och få både muntlig och skriftlig information.

<u>Äldreboende</u>

Kontaktperson
Du får en kontaktperson på äldreboendet när du flyttar in. Är du inte nöjd har du rätt att byta kontaktperson.

Inflytande och delaktighet
Vården och omsorgen planeras regelbundet tillsammans med dig, utifrån dina individuella behov och önskemål.

Mat
Vi serverar tre mål lagad mat varje dag samt mellanmål och nattmål om du så önskar. Maten är näringsriktig och varierad.

Aktiviteter
Vi erbjuder dig att dagligen delta i olika aktivitet eller utevistelse som utformas efter en individuell plan.

Larm
Om du ringer på larmet besvaras larmet inom tre minuter. Personalen kommer till dig så snart som möjligt, och omedelbart om situationen är akut.

Tillgänglig sjuksköterska
Sjuksköterska finns tillgänglig dygnet runt.

3. Individ- och familjeomsorg

Vi är tillgängliga
Du behöver bara ringa ett samtal till individ- och familjeomsorgen för att komma i kontakt med en person som kan hjälpa dig.

Om du söker försörjningsstöd
När du har lämnat en komplett ansökan om försörjningsstöd får du ett skriftligt beslut skickat till dig senast inom sju arbetsdagar.

Stöd till barn och ungdom
Om du ansöker om hjälp och stöd erbjuds du tid för personligt besök snarast möjligt, senast inom två veckor.
En anmälan om att barn eller ungdomar misstänks fara illa tas emot omgående och en första bedöming om ärendet är akut görs samma dag.

Familjehemsvård
Socialsekreterarna besöker alla barn och ungdomar som bor i familjehem minst två gånger per år och pratar med barnen utan att familjehemsföräldrarna är närvarande.
Placeringen i familjehemmet följs upp minst två gånger per år. Barnen och deras vårdnadshavare får stöd vid umgänge.
Familjehemmen får kontinuerlig handledning och stöd. Socialsekreteraren besöker familjehemmet minst två gånger per år.

Familjerätt
Barn i skilsmässofamiljer erbjuds att delta i gruppverksamhet.

Stöd till personer med missbruksproblem
Alla nya besökare får en besökstid snarast möjligt, och senast inom två veckor.
Om du vill kan vi erbjuda dig fem besök där du kan vara anonym.
4. Omsorg om personer med funktionshinder

Vi är tillgängliga
När du ansöker om boende, daglig verksamhet, korttidsverksamhet, personlig assistans eller någon annan insats får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka
Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär en synlig identitetsbricka.

Planering
När insatsen börjar görs en genomförandeplan tillsammans med dig inom en månad. Vi följer upp planen efter tre månader och sedan minst en gång om året.

Boendeverksamhet

Information om boende
Varje år får du information om vilka boenden som finns i kommunen, och vilka nya bostäder som planeras. Du får också informationen vid andra tillfällen om du behöver det.

Stödperson på boendet
Du får en stödperson på boendet redan innan du flyttar in.

Arbete, daglig verksamhet, studier
Du erbjuds stöd för att komma i arbete, sysselsättning, daglig verksamhet eller börja studera.

5. Bostadsanpassning

När du söker bostadsanpassningsbidrag

Vi är tillgängliga
När du söker bostadsanpassningsbidrag får du en handläggare som startar en utredning inom två veckor.

Vi bär synlig identitetsbricka
Bostadshandläggaren som gör hembesök hos dig bär en synlig identitetsbricka.

Uppföljning
När du fått din bostad anpassad gör vi alltid en uppföljning för att se att allt fungerar som det ska. Du som har en hiss med serviceavtal installerad hos dig får dessutom en uppföljning en gång per år.

Budget

Belopp i tusen kronor **Nämnder/styrelser**	**Kostnader**	**Intäkter**	**Netto-kostnader**
Socialnämnden	**662 624**	**125 724**	**536 900**
Förvaltningsgemensamt	31 041	962	30 079
Individ- och familjeomsorg	153 033	20 576	132 457
Äldreomsorg	246 065	33 398	212 667
Omsorg om funktionshindrade	232 485	70 788	161 697

Bilaga 1 Driftbudget på anslagsbindningsnivå år 2011 tkr

BELOPP I TKR NÄMNDER/STYRELSER	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO- KOSTNADER
KOMMUNSTYRELSEN	**616 798**	**404 898**	**211 900**
KOMMUNLEDNING	171 129	59 041	112 088
STADSBYGGNADSKONTORET	26 162	9 034	17 128
LOKALFÖRSÖRJNING	235 965	235 965	0
VÄGHÅLLNING/PARK SAMT IDROTT OCH FRILUFT	75 240	1 545	73 695
CENTRALKÖK	9 500	9 500	0
EXPLOATERING/SIDOORDNAD/ MILJÖ OCH TRAFIK	14 563	4 574	9 989
VATTEN OCH AVLOPP	54 109	55 109	-1 000
RENHÅLLNING	30 130	30 130	0
GYMNASIE- OCH ARBETS-MARKNADSNÄMNDEN	**280 715**	**57 850**	**222 865**
ARBETSCENTRUM	24 110	12 482	11 628
CENTRUM FÖR LIVSLÅNGT LÄRANDE	40 303	11 815	28 488
GYMNASIESKOLA	216 302	33 553	182 749
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	**63 529**	**6 494**	**57 035**
FRITIDSVERKSAMHET	26 943	3 042	23 901
BIBLIOTEK OCH KULTUR	36 586	3 452	33 134
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	**883 734**	**84 934**	**798 800**
FÖRVALTNINGSGEMENSAMT	17 982	0	17 982
FÖRSKOLA	284 218	35 090	249 128
GRUNDSKOLA	546 548	42 310	504 238
SÄRSKOLA	23 115	4 451	18 664
FRITIDSGÅRDAR	11 871	3 083	8 788
SOCIALNÄMNDEN	**662 624**	**125 724**	**536 900**
FÖRVALTNINGSGEMENSAMT	31 041	962	30 079
INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	153 033	20 576	132 457
ÄLDREOMSORG	246 065	33 398	212 667
OMSORG OM FUNKTIONSHINDRADE	232 485	70 788	161 697
TOTALT	**2 507 400**	**679 900**	**1 827 500**

Bilaga 2 Finansförvaltning år 2011 tkr

BELOPP I TKR NÄMNDER/STYRELSER	KOSTNADER	INTÄKTER	NETTO- KOSTNADER
PENSIONSUTBETALNINGAR	43 250	250	43 000
SEMESTER- OCH ÖVERTIDS- SKULDÖKNING	1 000	0	1 000
STATSBIDRAG MAXTAXA	0	20 000	-20 000
INTJÄNADE PENSIONER	59 000	52 800	6 200
INTÄKT KAPITALTJÄNST	0	108 100	-108 100
ÖVRIGT	0	0	0
TOTALT	**103 250**	**181 150**	**-77 900**

Bilaga 3 Resultaträkning år 2011 tkr

	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommunstyrelsen	616 798	404 898	211 900
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	280 715	57 850	222 865
Kultur- och fritidsnämnden	63 529	6 494	57 035
Barn- och utbildningsnämnden	883 734	84 934	798 800
Socialnämnden	662 624	125 724	536 900
Finansförvaltning	103 250	181 150	-77 900
Interna poster	-445 000	-445 000	0
Totalt verksamheten	2 165 650	416 050	1 749 600
Verksamhetens intäkter		416 050	
Verksamhetens kostnader		-2 165 650	
Avskrivningar		-66 000	
Verksamhetens nettokostnader		**-1 815 600**	
Skatteintäkter		1 685 700	
Fastighetsavgift		61 000	
Statsbidrag och utjämningssystem		115 000	
Finansiella intäkter		5 000	
Finansiella kostnader		-25 000	
Resultat före extraordinära poster		**26 100**	
Extraordinära intäkter		0	
Extraordinära kostnader		0	
Resultat		**26 100**	

Statsbidrag och utjämningssystem

Inkomstutjämning	21 000
Kostnadsutjämning	72 000
Regleringsbidrag	43 000
LSS-utjämning	-21 000
Sammanlagt	**115 000**

Bilaga 4

Balansräkning år 2011 tkr	**Prognos 2010**	**Budget 2011**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar	1 317 000	1 581 097
Omsättningstillgångar	248 900	248 900
Skattefordran på staten	0	24 462
Summa	**1 565 900**	**1 854 459**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	663 723	689 823
Avsättning för pensioner samt semester- och övertidsskuld	179 301	197 273
Långfristiga skulder	426 125	692 809
Kortfristiga skulder	274 554	274 554
Skatteskuld till staten	22 197	0
Summa	**1 565 900**	**1 854 459**

Finansieringsanalys år 2011 tkr	**Prognos 2010**	**Budget 2011**
TILLFÖRDA MEDEL		
Årets resultat	46 523	26 100
Ökning av långfristiga skulder	91 125	266 684
Avskrivningar	65 000	66 000
Ökning pensionsskuld	54 500	60 500
Ökning semester- och övertidsskuld	1 000	1 000
Ökning skatteskuld till staten	0	0
Minskning skattefordran på staten	0	0
Summa	**258 148**	**420 284**
ANVÄNDA MEDEL		
Investeringar	180 000	330 097
Utbetalning av pensionspremie	32 681	35 600
Utbetalning av löneskatt för pensionspremie	7 818	7 928
Minskning av långfristiga skulder	0	0
Ökning skattefordran på staten	0	24 462
Minskning skatteskuld till staten	37 649	22 197
Summa	**258 148**	**420 284**